

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

Februar
1972

11

Poštnina plačana v gotovini.

Tečaj za lovske čuvaje

Lovska zveza Slovenije prireja tritedenski tečaj za lovske čuvaje, od 1. do 21. marca 1972.

Tečaj bo v počitniškem domu RSNZ na Ugarju pri Ribnici na Dolenjskem. Po tečaju bo preizkus znanja. Kandidati, ki ga bodo uspešno opravili, prejmejo spričevalo o kvalifikaciji za lovskega čuvaja.

Stroške za tečaj nosi Lovska zveza Slovenije, kandidati oz. lovske organizacije, ki jih pošljejo na tečaj, plačajo samo stroške za popolno oskrbo, tj. 30 din dnevno.

Prijave pošljite Lovski zvezi Slovenije najkasneje do 15. februarja. Podrobneje bodo prijavljeni o tečaju obveščeni neposredno.

Lovska zveza Slovenije

MALI OGLASI

Ograje iz pocinkane ali plastificirane žice nabavite po ugodnih cenah pri: ing. Lojze Kocmur, Podgorje 29, 63230 Šentjur pri Celju. O tem obvestite tudi svoje znanec!

Prodajam lovski karabin 8 × 57 IS (Mauser). Franc Tome, Preska 17, 61215 Medvode.

Prodajam dobro ohranjeno puško Hammerles 16 × 70, cena 500 din. Štefan Tišler, Partizanska 95, 69220 Lendava.

Prodajam lovskega terierja, starega 3 leta, telesna ocena odlično, dober jamar, goni glasno. Anton Zidar, Na gmajni 16, 61210 Ljubljana-Šentvid, tel. 51-100.

Prodajam trocevko 16 × 16 × 9,3, dobro ohranjeno. Frančiška Semič, 61385 Nova vas.

Najden je pes brak-jazbečar, pred 6 tedni, močne postave, Jože Galun, Glina, 61385 Nova vas.

Prodajam — zaradi bolezni — 2 psi nem. kdl. ptičarki, ena 5 let stara, odlična za lov, trdna stoja in za vodno delo, druga poležena 22. junija 1971, bo odlična za lov, že sedaj aportira perjad. Ivan Habinc, Zakot 59, 68250 Brežice.

Izgubil se je — v Rožni dolini v Ljubljani — angleški seter, bel pes s črnimi lisami. Proti nagradi sporočite na: Janez Čop, Verovškova 43, 61000 Ljubljana ali tel. 61-031.

Prodajam nerabljen belgijski browning kal. 16. Saša Kovač, Povšetova 62, 61000 Ljubljana.

OPOZORILO

V Slovenskem lovskem priročniku je na strani 106 nad podpisom »Prepelica« pomotoma postavljena slika jerebice.

Drugo knjigo Zlatorogove knjižnice »Po mojih lovskih stezah« dobite pri Lovski zvezi Slovenije, Župančičeva 9/I, soba 9, Ljubljana. Cena 39 din.

Cenjeni lovski tovariši, kinologi, ribiči, vaši svojci in prijatelji

VABIMO VAS NA

Lovsko - kinološki ples

v soboto, 26. februarja 1972, pričetek ob 20.30 uri

V VSEH PROSTORIH HOTELA GOLF

BLED

Dva orkestra, moderna in narodnozabavna glasba

Vstopnina z bogato lovsko večerjo 85 din

Prostor si lahko zagotovite z rezervacijo

Veselite se, če boste s svojo prisotnostjo pripomogli k tradicionalnemu srečanju slovenskih lovcev

LOVSKA ZVEZA GORENJSKE

FAZANI, KRMNI OHROVT, RACE MLAKARICE

Tudi letos zbiramo naročila za 8—10-tedenske fazane z zgodnjim dobavnim rokom iz fazanerije Zavoda za gojitev divjadi »Fazan« Beltinci. Naročniki bodo fazane prejeli po vrstnem redu naročil, zato priporočamo, da jih naročite čimprej. Naročila sprejemamo samo do 10. marca.

Do 10. marca t. l. sprejemamo tudi naročila za seme strženastega krmnega ohrovt, ki je vsestransko uporabna krmna rastlina za vso divjad. Za zasaditev s sadikami se rabi okrog 2 kg semena na 1 ha.

Zbiramo tudi naročila za:

račja jajca po 4 din, z dobavo po 15. marcu;
enomesečne račke, godne za izpust, po 25 din, z dobavo po 1. juniju;
odrasle race po 50 din.

Vse cene franco Dobanovci — Srbija.

Lovska zveza Slovenije

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LIV. letnik

št. 11

februar-svečan 1972

Foto Peter Adamič: Lepotec iz Bohinja, uplenjen pod Pršivcem v Ukancu. — Stalež muflonov se v Sloveniji hitro veča in tudi kvalitno izboljšuje. V loviščih LD je bilo leta 1967 87 muflonov, leta 1968 153, leta 1969 226, leta 1970 245 in leta 1971 370. V gojitvenih loviščih pa leta 1970 247 in leta 1971 251. V loviščih LD in goj. loviščih je bilo torej skupaj v letu 1970 492 muflonov in v letu 1971 621. V štirih letih se je stalež te divjadi povečal kar 7-krat. Muflon postaja torej pri nas vse pomembnejša divjad. Več o muflonih kakor tudi o drugih novih vrstah divjadi v Sloveniji najdete v tej številki na strani 326.

Vsebina

Strokovni sekretariat LZS	Pravilnik o disciplinskem postopku lovske družine	322
Francè Avčin	Naseljevanje novih vrst divjadi v Sloveniji	326
Slavko Kovač	O nastanku nove vrste lovske krogle	328
Albin Dick	Lovske družine in gojitveni načrti	332
Tone Černač	Sklepi in razmišljanja o prašičih	335
Janko Perat	Jelenovo rogovje iz vojnega leta 1941	337
Po lovskem svetu:	Gore — kakor beli cvetovi — V.	338
Lovski oprtnik:	Iz »Newsletter« 1971 — J. G.	340
	Sklep LZS o zaščiti divje race mlakarice — M. Jamšek	341
	S šibrami po prašičih in izposojanje orožja — elf-	341
	Moj prvi zajec — F. Cesar	342
	Čudno čustvovanje — ing. D. Šušteršič	343
	Pri kozolcu — VI. Pleničar	344
Fotoamater:		
Mladi pišejo	Letos slovenska lovska razstava — Pavel Pečarič	344
Lovska organizacija:		
Jubilanti	Janez Bokal	348
Umrli	Psi jamarji za CACIT na Madžarskem — I. Caf	350
Lovska kinologija:	Še to o prašičih — C. F.	351
Lovsko izrazoslovje:		
Šaljive		352

Pravilnik o disciplinskem postopku lovske družine

Občni zbor Lovske zveze Slovenije je 6. marca 1971 v Radencih na osnovi opozoril in utemeljenih predlogov iz raznih predelov Slovenije soglasno ugotovil potrebo po enotni ureditvi disciplinskega postopka pred disciplinskimi razsodišči lovske družine in potrebo po ustanovitvi drugostopnega pritožbenega razsodišča pri področnih lovske zvezah. Občni zbor je naložil izvršnemu odboru LZS nalogo, naj pripravi enoten pravilnik, soglasje k pravilniku pa naj da upravni odbor LZS.

Na seji 6. novembra 1971 je upravni odbor LZS ta pravilnik sprejel; o tem smo člani LD obvestili v januarjem Lovcu. Na tej seji je bilo poudarjeno, da bosta veljavnost in izvajanje tega pravilnika zagotovila lovci — ob pregonu zaradi disciplinskih prekrškov — temeljne državljanske pravice, s tem da bodo le krivim članom LD izrečene zaslužene kazni. Ta pravilnik naj odpravi ali vsaj močno omeji različne grobe nepravilnosti in samovoljo pri obravnavanju in reševanju disciplinskih prekrškov. Pravilnik, ki ga objavljamo, seznanja organe LD in LZ kakor tudi vsakega lovca posebej s pravicami in dolžnostmi, ki jih narekujejo načela sodobnega prava tudi v disciplinskem postopku.

Ne more biti upravičenega razloga, da lovske družine na bližnjih občnih zbora ali letnih konferencah ne bi sprejele tega pravilnika kot močno oporo demokratičnim načelom samoupravnega socializma.

Splošne določbe

1. člen

Ta pravilnik vsebuje določbe, ki zagotavljajo, da se le zoper krivega člana lovske družine izreče zaslužena kazen, in da noben član lovske družine, ki je nedolžen oziroma mu krivda ni dokazana, ne bo disciplinsko kaznovan.

Predmet disciplinskega postopka so samo dejanja, ki so predvidena kot kaznivo dejanje ali upravni prekršek v zakonih ali kot disciplinski prekršek v pravilih in poslovniku lovske družine ter v sklepah občnega zbora in družinskega posveta lovske družine.

2. člen

Disciplinski postopek vodi in izreka kazni za disciplinske prestopke disciplinsko razsodišče.

Disciplinsko razsodišče odloča v sestavi treh članov.

Postopek se začne na predlog upravnega odbora. Član upravnega odbora ne more glasovati o predlogu uvedbe postopka proti sebi. Ovdbo lahko poda neposredno disciplinskemu razsodišču tudi vsak član lovske družine.

3. člen

Disciplinski obdolženec mora biti zaslišan.

Disciplinski obdolženec se praviloma zagovarja sam; le v utemeljenih primerih se lahko zagovarja po pooblaščenju. O tem odloči disciplinsko razsodišče.

V svojem zagovoru se disciplinski obdolženec izjavi o očitnem prestopku, o dokazih, ki ga obremenjujejo, in v zvezi s tem navaja dejstva in dokaze, ki so mu v korist.

4. člen

Disciplinska obravnava je javna.

Disciplinskemu obdolžencu je treba pustiti primeren čas za pripravo zagovora.

5. člen

O zaslišanju obdolženca in prič ter o disciplinski obravnavi se vodi zapisnik.

Razsodba disciplinskega razsodišča se izda pismeno. Zoper njo je dopustna pritožba v 15 dneh od prejema pismenega odpravka na pritožbeno razsodišče (34. člen).

6. člen

Za disciplinskega obdolženca se po tem pravilniku šteje tisti član lovske družine, kateremu upravni odbor očita storitev disciplinskega prestopka, kakor tisti, ki sočlana napelje k storitvi prestopka ali mu pri storitvi prestopka pomaga.

Disciplinska razsodišča in njihova pristojnost

7. člen

Disciplinsko razsodišče šteje tri člane in dva namestnika.

Predsednika ter člana in njihova namestnika voli občni zbor za eno ali več let skladno s pravili lovske družine.

8. člen

Disciplinsko razsodišče odloča le o tistih prestopkih, ki so predmet predloga za uvedbo postopka.

9. člen

Posamezen član disciplinskega razsodišča je izločen od odločanja:

1. če je storilec, napeljevalec ali pomočnik disciplinskega prestopka, njihov zakonec, sorodnik v ravni ali stranski vrsti do tretjega kolena ali v svaštvu,

2. če je podal ovadbo o obravnavanem disciplinskem prestopku,

3. če je priča ali izvedenec v disciplinskem postopku.

Namesto izločenega člana določi predsednik, kateri namestnik bo v zadevi odločal. Če je izločen predsednik disciplinskega razsodišča, vodi disciplinski postopek eden od članov, ki ga odredi predsednik razsodišča.

10. člen

Funkcija člana disciplinskega razsodišča je častna in članu ne gre nagrada za opravljanje te funkcije.

11. člen

Disciplinsko razsodišče izreka samo tiste kazni, ki so predpisane v pravilih lovske družine. Če se izreče kazen, ki ni predpisana v pravilih, se šteje za neizrečeno in nima nobenega pravnega učinka.

Predhodni postopek

12. člen

Predlog upravnega odbora za disciplinski postopek mora vsebovati:

1. ime in priimek disciplinskega osumljenca, rojstno leto, poklic in bivališče;

2. kratek in jednat opis dejanja, ki je bilo storjeno in ki se kvalificira kot disciplinski prestopok;

3. dokaze, ki govorijo za to, da je bilo dejanje storjeno;

Foto L. Mrzel: V tem času mora biti krmilnica dobro založena

4. določilo zakona, pravil ali poslovnika oz. sklepa občnega zbora ali družinskega posveta, ki je bil z opisanim dejanjem kršen.

13. člen

Če predlog nima vseh podatkov iz prejšnjega člena, pozove predsednik disciplinskega razsodišča, ki bo o stvari odločalo, upravni odbor družine, da v danem roku predlog dopolni.

14. člen

Disciplinsko razsodišče o sprejetem in event. dopolnjenem predlogu odloči s sklepom:

1. da disciplinskega postopka ne bo začelo, če po podatkih samega predloga ne gre za disciplinski prestop, če je prestop zastaran, če je predlog umaknjen ali podobno;
2. da bo disciplinski postopek začelo z izvedbo predhodnega postopka (to je, da bo pred disciplinsko obravnavo zbralo ponudene dokaze, zaslišalo disciplinskega obdolženca, priče, izvedence itd.). Predhodni postopek izvede predsednik ali od njega določen član disciplinskega razsodišča;
3. da bo brez predhodnega postopka razpisalo disciplinsko obravnavo.

15. člen

O sklepu pod 1. tč. prejšnjega člena disciplinsko razsodišče obvesti upravni odbor lovske družine. O sklepu pod 2. tč. pa mora disciplinsko razsodišče obvestiti disciplinskega obdolženca ter mu dostaviti z obvesti-

lom sklep o uvedbi disciplinskega postopka in prepis predloga upravnega odbora za uvedbo disciplinskega postopka.

Zoper sklepe v 14. členu ni pritožbe.

16. člen

Pregon disciplinskih prestopkov zastara:

1. če je z njimi kršen kak zakonski predpis po 1 letu, ko je bil prestop storjen;
2. v vseh drugih primerih kršitve predpisov oziroma sklepov lovske družine — po 6 mesecih od dneva storitve ali opustitve.

17. člen

Predsednik ali določeni član disciplinskega razsodišča v primeru iz 2. tč. 15. člena pozove disciplinskega obdolženca, da v primernem roku poda zagovor in v njem navede dokaze v svojo obrambo, ter zasliši priče, izvedence in druge.

O zaslišanju se vodi zapisnik, ki ga piše za to določena oseba, ki ni treba, da je član lovske družine. Zapisnik podpišejo zasliševalci, zaslišani in zapisnikar.

Disciplinska obravnavo

18. člen

Po izvršenem predhodnem postopku oziroma po sklepu, da predhodnega postopka ne bo (14. člen, 2. tč.), določi predsednik disciplinskega razso-

dišča dan, uro in kraj disciplinske obravnave.

Predsednik tudi poskrbi, da je na obravnavo povabljen disciplinski obdolženec ter priče in izvedenci, če še niso bili zaslišani v predhodnem postopku in če je njihova navzočnost potrebna. Na obravnavo pozove tudi zastopnika lovske družine.

19. člen

Disciplinska obravnavo se začne, ko to ugotovi predsednik disciplinskega razsodišča; pri tem še ugotovi, ali so navzoči vsi, ki so bili povabljeni. Če niso navzoči, ugotovi, ali so vabila sprejeli.

O disciplinski obravnavi se vodi zapisnik.

20. člen

Če disciplinski obdolženec ni navzoč, ker vabila ni sprejel, se obravnavo ne vrši, predsednik razsodišča pa določi nov rok za obravnavo in odredi ponovno vabilo obdolžencu. Izven obravnave disciplinsko razsodišče lahko zasliši došle priče in izvedence kot v predhodnem postopku ter njihove izpovedbe vnese v zapisnik.

Če je izkazano, da je disciplinski obdolženec vabilo na obravnavo sprejel, obravnava pa se ni udeležil in tudi ne pravočasno in utemeljeno opravičil izostanka — sam ali po drugi osebi (npr. bolezen, službena odsotnost ipd.) — opravi disciplinsko razsodišče obravnavo brez njegove navzočnosti.

Obravnavo se opravi tudi, če zastopnik lovske družine ni navzoč.

V primeru iz 2. odstavka se na obravnavi prečita zapisnik o obdolženčevem zaslišanju, če je bil že zaslišan. Nato se izvedejo dokazi in opravila postopka, kakor če bi bil obdolženi navzoč.

21. člen

Po začetni disciplinski obravnavi in po ugotovitvah iz prejšnjega člena predsednik disciplinskega razsodišča prečita predlog upravnega odbora in izvede dokazni postopek.

V dokaznem postopku se najprej zasliši disciplinski obdolženec, ki na navedbe v predlogu upravnega odbora poda svoj zagovor. Če je bil disciplinski obdolženec že zaslišan, prebere predsednik zapisnik o njegovem zagovoru in pozove obdolženca, da ga event. dopolni.

Obdolženec in zastopnik lovske družine lahko predlagata na obravnavi nove dokaze.

Nato se zaslišijo priče in event. izvedenci oz. se prečitajo zapisniki o njihovih izpovedbah v predhodnem postopku ter vpogledajo v poštrev prihajajoče listine.

Disciplinskemu obdolžencu je treba omogočiti, da se kratko izjavi o izpovedbah zaslišanih prič.

Po končanem dokaznem postopku pozove predsednik obdolženca in zastopnika lovske družine, da podata svoje stališče o disciplinski zadevi in stavita končni predlog.

22. člen

Če so na disciplinski obravnavi predlagani novi dokazi, disciplinsko razsodišče na tajni seji odloči, ali so ti novi dokazi za razjasnitev zadeve potrebni. Prav tako disciplinsko razsodišče na seji odloči iz lastne pobude, ali je potrebno dokazni postopek dopolniti, v kateri smeri ter s kakšnimi dokazi.

V teh primerih se po potrebi obravnava preloži na določen čas.

23. člen

Zastopnik lovske družine ali upravnega odbora lahko svoj disciplinski predlog med obravnavo in do konca dokaznega postopka spremeni ali razširi.

V primerih iz prejšnjega odstavka disciplinsko razsodišče obravnava po potrebi preloži, če je potrebno zbrati nove dokaze.

V primeru, če zastopnik iz 1. odstavka svoj predlog umakne, disciplinsko razsodišče s sklepom ustavi disciplinski postopek in obvesti upravni odbor.

24. člen

Ko na prvi ali na preloženi obravnavi ni nobenega dokaznega predloga več in je dejanski stan razčiščen, predsednik disciplinskega razsodišča obravnava zaključni.

Pri tem obvesti navzoče, ali bo disciplinska razsodba razglašena takoj po posvetu disciplinskega razsodišča ali pa bo izšla samo pismeno.

25. člen

Zapisnik o disciplinski obravnavi piše zapisnikar; tudi glede njega velja določilo 17. člena.

26. člen

Disciplinsko razsodišče sme vsakogar, ki bi motil disciplino ali red odstraniti z disciplinske obravnave. Odstraniti sme tudi obdolženca, vendar ga mora pred zaključkom obravnave seznaniti z vsebino obravnave v njegovi odsotnosti.

27. člen

Disciplinsko razsodišče na tajni seji in v navzočnosti zapisnikarja odloči: 1. da je disciplinski obdolženec kriv, t. j., da je storil disciplinski prestop, ki je predmet predloga upravnega odbora, in sicer ali ga je storil namenoma, iz malomarnosti ali iz lahkomišelnosti, in določi za storjeni disciplinski prestop kazni, ki je predpisana v pravilih lovske družine; 2. da disciplinski obdolženec ni kriv in ga oprosti krivde ter odgovornosti. Odločitev disciplinskega razsodišča se vpiše v zapisnik, katerega v tem delu podpišejo vsi člani disciplinskega razsodišča in zapisnikar.

28. člen

Disciplinsko razsodišče oprosti disciplinskega obdolženca očitane dejanja, če je ugotovilo, da disciplinski prestop obdolžencu ni dokazan ali da dejanje ne predstavlja disciplinskega prestopka ali da je pregon za postopek že zastaran.

29. člen

Pri odločanju o obdolženčevi krivdi disciplinsko razsodišče ocenjuje dokaze po svobodni oceni in prepričanju. Verjame tistim dokazom, ki so prepričljivi, življenjsko sprejemljivi ter logični.

Pri izrekanju kazni disciplinsko razsodišče upošteva stopnjo odgovornosti disciplinskega obdolženca ter druge okoliščine in zlasti vzgojni vpliv kazni na obdolženca ter na druge člane lovske družine.

Disciplinska razsodba

30. člen

Disciplinska razsodba se sme nanašati samo na osebo, zoper katero je zahtevan disciplinski postopek, ter na dejanje oziroma opustitev, ki je bila predmet predloga za uvedbo disciplinskega postopka.

31. člen

Razsodba, s katero je disciplinsko razsodišče spoznalo obdolženca za krivega in ga kaznovalo, kakor tudi razsodba, s katero je bil obdolženec oproščen, mora biti izdelana pismeno v 15 dneh, računajoč od dneva obravnave.

Pismeni odpravek razsodbe mora imeti: uvod, izrek, obrazložitev in pouk o pritožbi.

Uvod obsega:

naziv disciplinskega razsodišča, ime in priimek članov disciplinskega razsodišča in zapisnikarja, ime in priimek disciplinskega obdolženca z navedbo rojstnega leta in bivališča, ter datum disciplinske obravnave.

Izrek obsega:

kratek opis dejanja ali opustitev, za katero je obdolženec spoznan za krivega in navedbo predpisa ali sklepa, ki ga je kršil z opisanim dejanjem, ter kazni, ki je bila izrečena.

Pri oprostitvi razsodbi je treba prav tako navesti opis dejanja, katerega je bil obdolženec oproščen.

V obrazložitvi navede disciplinsko razsodišče razloge, ki so bili odločilni za kaznovanje oziroma za opustitev.

V pouku o pritožbi se navede možnost pritožbe, ki jo je treba vložiti v 15 dneh od dneva prejema razsodbe in to preko prvostopnega disciplinskega razsodišča na pritožbeni organ.

32. člen

Pismeni odpravek disciplinske razsodbe je treba vročiti disciplinskemu obdolžencu in upravnemu odboru lovske družine proti potrdilu.

Predlog za disciplinsko kaznovanje, zapisniki o zaslišanju obdolženca, prič in izvedencev, zapisnik o disciplinski obravnavi ter druge listine in skice sestavljajo disciplinski spis. Prvostopno disciplinsko razsodišče priloži disciplinski spis k pritožbi in dostavi pritožbo pritožbenemu organu.

Pritožba in pritožbeni postopek

33. člen

Zoper disciplinsko razsodbo, izdano na prvi stopnji, se smeta pritožiti disciplinski obdolženec in upravni odbor lovske družine.

34. člen

Pritožbo zoper prvostopenjsko disciplinsko razsodbo rešuje višje disciplinsko razsodišče pri pristojni področni lovske zvezi. Predsednika, dva člana in dva namestnika tega razsodišča izvoli najvišji organ področne lovske zveze za eno ali več let.

Pritožbeno razsodišče odloča v senatu treh članov na nejavni seji.

35. člen

Ko pritožbeni organ rešuje pritožbo, mora najprej preizkusiti, ali je pritožba vložena pravočasno in če jo je vložil upravičeni za pritožbo.

Če ugotovi, da pritožba ni vložena pravočasno ali da je ni vložil za pritožbo upravičeni, jo zavrže s sklepom ter se ne spušča v njeno reševanje. Proti temu sklepu ima pritožitelj pravico ugovora.

36. člen

Če razsodišče druge stopnje pritožbe ne zavrže, vzame zadevo v reševanje. Predsednik drugostopnega disciplinskega senata pri področni lovske zvezi določi poročevalca in odredi datum ter uro pritožbene seje, ki se opravi brez navzočnosti disciplinskega obdolženca in zastopnika lovske družine.

Poročevalec poroča o stanju stvari, kakor izhaja iz disciplinskega spisa. Ko ni nobenega vprašanja več, predsednik senata odredi glasovanje. Prvi glasuje najmlajši član senata, zadnji pa predsednik senata.

37. člen

Izid glasovanja se vpiše v zapisnik, ki se obvezno vodi na seji pritožbene senata.

38. člen

Pritožbeni organ reši pritožbo na enega od naslednjih načinov:

1. da prvostopno disciplinsko razsodbo potrdi in pritožbo zavrne kot neutemeljeno;

2. da pritožbi ugotovi in prvostopno razsodbo spremeni glede odločbe o krivdi ali kazni oziroma glede odločbe o krivdi in kazni;

3. da pritožbi ugotovi in prvostopno razsodbo razveljavi v celoti ali pa jo razveljavi samo glede odločbe o kazni in v obeh primerih zadevo vrne prvostopnemu disciplinskemu razsodišču v ponovno obravnavanje.

39. člen

Prvostopna disciplinska razsodba se potrdi in pritožba zavrne, če pritožbeni organ ugotovi, da je dejanski stan glede dejanja, ki je predmet disciplinskega postopka, pravilno ugotovljen, to je, da je dokazano, da je prestopek storjen naklepoma, iz malomarnosti ali iz lahkomišelnosti, ter da izrečena kazen ustreza teži prestopka.

Razsodba prve stopnje se spremeni:

1. če je prvostopno razsodišče napačno ugotovilo, kateri predpis ali sklep je obdolženec z obravnavanim dejanjem ali opustitvijo kršil, samo dejanje pa je pravilno ugotovljeno;

2. v izreku o kazni, če le-ta ne ustreza stopnji kršitve predpisa;

3. če je bila izrečena kazen, ki ni predvidena v pravilih.

Pritožbeni organ razveljavi prvostopno razsodbo in jo vrne disciplinskemu organu prve stopnje v ponovno obravnavo, če so bila na prvi stopnji nepopolno ali zmotno ugotovljena dejstva, ki so lahko vplivala na odločitev. V tem primeru se je organ prve stopnje dolžan ravnati po pripombah organa druge stopnje.

Pritožbeni organ razveljavi prvostopno disciplinsko razsodbo v celoti, če ni zanesljivo dokazano, da je obdolženec storil disciplinski prestop, ki ga je obravnavalo prvostopno razsodišče.

40. člen

Pritožbeni organ izdela pismeno drugostopno razsodbo v 15 dneh. Razsodba mora smiselno vsebovati enake podatke, kot so predpisani v 31. členu tega pravilnika.

Drugostopna razsodba se vroči disciplinskemu obdolžencu, upravnemu odboru lovske družine s povratkom disciplinskega spisa in pristojni področni lovske zvezi.

41. člen

Disciplinska razsodba druge stopnje, s katero je bila pritožba zavržena ali s katero je bila prvostopna razsodba spremenjena oziroma razveljavljena (38. člen 1., 2.), je dokončna in zoper njo ni pritožbe.

Če je bila prvostopna razsodba v celoti ali deloma razveljavljena in vrnjena prvostopnemu disciplinskemu organu (38. člen 3. tč.), je podlaga za ponovno disciplinsko obravnavo prvotni predlog upravnega odbora za uvedbo disciplinskega postopka. Upravni odbor sme po svojem zastopniku na ponovni obravnavi svoj predlog razširiti.

42. člen

Če je upravni odbor svoj predlog za disciplinski postopek v postopku pred prvostopnim disciplinskim razsodiščem ali na pritožbeni stopnji umaknil pred izdajo drugostopne odločbe, vzame prvostopni oziroma drugostopni disciplinski organ to na znanje in disciplinski postopek ustavi.

Odpušitev ali omilitev kazni

43. člen

Član lovske družine, ki je bil pravnomočno disciplinsko kaznovan, sme prositi občni zbor lovske družine za odpušitev ali omilitev kazni.

44. člen

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko ga sprejme v pravilih za to pristojni organ lovske družine.

Foto Vl. Pleničar

Naseljevanje novih vrst divjadi v Sloveniji

Poročilo na seji upravnega odbora LZS, 6. 11. 1971

Kozorog

Živi v loviščih ZGD Kozorog in ZGD Triglav. V lovišču Triglav je bila v tem letu osnovana nova kolonija v bohinjskem predelu, kjer je bilo izpuščenih 12 kozorogov (5 kozlov, 7 koz). Zadržujejo se okrog Velega polja in na Draškem vrhu. Hkrati so bili k že prej obstoječi koloniji kozorogov na Pihavcu (Trenta) izpuščeni 3 kozorogi (1 kozel, 2 kozi), vsi iz Švice. ZGD Kozorog je imel spomladi leta 1971 57 kozorogov, v lovišču ZGD Triglav pa se je stalež povečal na 36. Skupni stalež kozorogov je bil spomladi v slovenskih loviščih 93, a je treba prišteti še 15 izpuščenih med letom.

Damjek

Septembra 1970 je bilo na področju LZ Gorenjske (LD Bled in LD Jelovica) izpuščenih 18 damjekov, in sicer neposredno z Brionov.

Ne moremo trditi, da je akcija uspela, saj je bilo ugotovljenih precej izgub; o skupini 8 damjekov, izpuščenih v lovišče LD Jelovica, ni sledu.

Nasprotno pa lahko ocenimo za uspešne zlasti naselitve damjekov na področju LZ Koper in LZ Poštojna. Po predhodni proučitvi po-

gojev je bilo decembra 1970 v lovišče LD Slavniki-Materija izpuščenih zaporedoma v dveh skupinah 16 damjekov (4 jeleni, 12 košut), od tega je bilo 8 živali markiranih na uhlju z oranžnimi značkami. LD zelo skrbno in natančno vodi evidenco o premikih živali. Tudi ta naselitev je bila izvršena neposredno z Brionov v naravo. Ugotovljeno je, da se damjeki zadržujejo v predvidenem predelu in da v letu 1971 večina košut vodi teleta. Škod od te divjadi ni opaziti.

O izpustu so bile poleg sosednjih lovskih družin obveščene tudi obmejne italijanske lovske organizacije in je bilo z njimi doseženo soglasje o popolni zaščiti damjekov. Tržaška lovska zveza nas je obvestila, da so na njenem področju opazili v dveh različnih krajih markirana jelena in košuto s teletom. V tem pogledu je sodelovanje s tržaško lovsko zvezo obojestransko zadovoljivo tudi na sežanskem področju, kjer je bilo prav tako spuščenih z Brionov 10 damjekov (4 jeleni, 6 košut). Nabavljeni so bili jeseni 1970 in spuščeni najprej v prilagojevalno oboro, veliko ca. 2 ha. Obora je bila odprta takoj, ko so se košute — razen lanske mladice — otelile. Jeleni lopatarji se v glavnem zadržujejo v predvidenem območju blizu Sežane in škod ne povzročajo. Eno tele je bilo povoženo blizu kraja izpustitve. Pred izpustom je bila divjad v neprimerno boljši kondiciji kot takoj po nabavi.

Naslednja kolonija damjekov je osnovana v lovišču LD Dobova (LZ Posavje—Krško), kjer je bilo julija 1971 iz prilagojevalne obore, velike ca. 1 ha, spuščenih 5 košut s 5 teleti in 3 jeleni (košute so se otelile v obori). Po poročilih se divjad zadržuje na predvidenem območju, povzroča pa občutno škodo na kmetijskih kulturah. Domnevamo, da je vzrok temu tudi, ker je divjad v obori postala

precej domača. To nam v bodoče narekuje gradnjo večjih obor, čim bolj oddaljenih od ljudi in komunikacij.

Podobni problemi z damjeki so v lovišču LD Bistra (Črna na Koroškem), kjer je bilo izpuščenih skupno 17 damjekov, od tega 3 jeleni, 11 košut in 3 teleta. Že pri spuščanju v oboro so 4 košute ušle, maja 1971 pa še 2. Ena košuta je bila ustreljena blizu Velenja, ena povožena v Savinjski dolini. Košute so se precej oddaljile od kraja izpusta, jeleni manj. Napravili so tudi precej škode na kmetijskih kulturah. Končna ocena o naselitvi bo možna spomladi 1972.

Muflon

Septembra 1970 je bilo na področju LZ Gorenjske (LD Selca in LD Škofja Loka) izpuščenih 16 muflonov neposredno v naravo. Z manjšimi izjemami se zadržujejo na predvidenem območju, opazajo tudi vodeče ovce. Septembra 1971 je bilo v lovišču LD Jošt izpuščenih še 14 muflonov, 4 pa k že ob-

stoječi koloniji v lovišču LD Udin boršt.

Na področju Zveze lovskih družin (ZLD) Gorica (LD Most na Soči) je bilo februarja 1970 spuščenih 8 muflonov, jeseni pa še 10. (Vsi z Brionov). Prirastek v obeh letih je bil 13 živali, odstreljen pa je bil že dozorel, kapitalen oven (198

točk). V tem letu bo koloniji dodanih predvidoma še 5 muflonov iz Lainza-Avstrija. Naselitev ocenjujemo za uspelo.

Na področju LZ Zasavje (LD Hrastnik) so bili junija 1970 iz prilagojevalne obore izpuščeni: 2 mlajša ovna, 4 ovce in 3 jagnjeta (poležena v obori). Trop se je iz predvidenih predelov preselil na območje LZ Celje. V letu 1971 je LD Hrastnik prejela (tudi z Briunov) še 2 muflona, katerima se je pridružil mlajši oven, ki se je vrnil v oboro. Ti mufloni se še zadržujejo v lovišču LD Hrastnik.

Na področju ZLD Ljubljana (LD Polhov gradec) so konec decembra 1970 prejeli 12 muflonov iz Miema (Italija). Dva ovna sta kmalu poginila zaradi transporta. Mufloni so bili izpuščeni v približno $\frac{3}{4}$ ha veliko prilagojevalno oboro z južno lego. Prva ovca je plegla konec februarja, druga mesec dni kasneje in tretja sredi aprila. V začetku maja 1971 je bilo izpuščenih 13 muflonov: 2 štiriletna in 2 dveletna ovna, 3 starejše ovce s 3 jagnjeti in 3 mlajše ovce.

Po izpustu se je trop zadrževal na pobočju nad oboro, bolj sta se oddaljila le oba starejša ovna. Ko so bili mufloni še v obori, se je v njeni neposredni bližini pojavil trop 3—5 muflonov, ki so domnevno prišli s področja LZ Gorenjske ali iz lovišča Šmarna gora (ZLD Ljubljana). Tudi naselitev v lovišču LD Polhov Gradec zaenkrat ocenjujemo kot uspelo.

Stalež muflonov se hitro povečuje in tudi kvalitetno izboljšuje, zato imamo muflone pri nas upravičeno za vse pomembnejšo veliko divjad. Zanimiv je razvoj kolonij, ko so si mufloni sami izbrali življenjski prostor oz. se preselili. Eden takih primerov je kolonija v lovišču LD Radeče (LZ Zasavje), kjer se je leta 1967 pojavilo 5 muflonov, verjetno po izpustu na Šmohorju. Letošnji pomladanski stalež je že 22 muflonov. Podobni

Foto M. Kemperl: Kozorog iz Kamniških planin

primeri samostojnih naselitev so še v loviščih lovskih družin Šmarna gora, Udin boršt, Tržič, Bovec itd. Nad vse dobro se razvijata obe koloniji na Šmohorju (LD Rečica pri Laškem) in na Uršlji gori v lovišču LD Podgorje (LZ Maribor). Tam so jih naselili decembra 1966: 4 ovne in 8 ovc iz Miema — Italija. Pomladanski stalež 1971 je že 80 muflonov (30 ovnov, 50 ovc). V vseh teh letih so ugotovili pogin 2 jagnjet ženskega spola, odstreljena pa sta bila tri in štiriletni oven. Opaziti ni niti migracij niti škod, v zimskem času pa divjad skrbno in kakovostno krmijo. Za zelo uspešno ocenjujemo tudi naselitev muflonov in damjekov v obori GL Rog—Kočevje. Žal pomanjkanje sredstev zaenkrat še onemogoča naselitev muflonov na Idrijskem, kjer so po našem mnenju zanje dobri naravni pogoji. Gojitev muflonov pred lovsko organizacijo postavlja tudi vprašanja strokovnega izobraževanja lovcev o tej divjadi, saj je izkušenj in literature o tem prav malo.

Svizec

Julija 1970 je bilo na področju LZ Celje (LD Ljubno in LD Smrekovec) spušenih 32 svizcev. V letu 1971 je bilo na območju Raduhe in Mozirskih planin spušenih še 24 svizcev, vsi iz Aoste (Italija). Razen tega je bila v letu 1971 osnovana kolonija svizcev v lovišču LD Kranjska gora. Izvršene so bile potrebne predpriprave (izbira primerne predela, umetni rovi itd.), konec avgusta pa je bilo spušenih 8 svizcev, odlovljenih na Velikem Kleku (Grossglockner), Avstrija. Žal ni uspelo odloviti vseh predvidenih 25 svizcev, kar lahko ogrozi uspeh naselitve. Po prvih podatkih se spuščeni svizci zadržujejo v predvidenem predelu, v letu 1972 bo dodanih še najmanj 15 svizcev. Naselitev svizcev je predvidena tudi v Zgornjem Posočju na področju Zveze lovskih družin Gorica.

Strokovni sekretariat
Lovske zveze Slovenije

O nastanku nove vrste lovske krogle

Francé Avčín

(Nadaljevanje)

S tem je bil moj načrt v glavnih potezah zastavljen, veljalo je samo še iskati... Tu pa sem stal povsem sam samcat, le na precizijskega mehanika, zvestega sodelavca in prijatelja ing. Albina Šmona, graditelja prvih naših elektronskih mikroskopov, sem se lahko zanesel kot na trdno skalo, ter na peščico naprednih lovskih prijateljev. V vsem dolgem času razvijanja moje krogle nisem prejel nobene gmotne pomoči, čeprav je zanjo prosila sama LZS za marsikaj tako radodarni Sklad Borisa Kidriča. Le kdo naj bi verjel, da bi utegnilo nastati kaj uporabnega, kaj šele boljšega od vsega obstoječega, celo nemškega! Zato pa danes tudi nikomur nisem ničesar dolžan.

Da ne bi dalje taval v temi, sem se odločil najprej temeljito preizkusiti obstoječe krogle hkrati z mojimi novimi modeli, in sicer na učinek v treh stopnjah: statično, dinamično in biološko. Prvič statično z mirnim pritiskom na glavice v ročni stiskalnici. Iz njihovega obnašanja pri tem bi mogel deloma sklepati na njihovo zadržanje v živalskem telesu. Drugič dinamično, tj. izstreljene v določene snovi. V ta namen pa si nisem vzel običajnih raznih blokov želatine, vrečic z namočeno celulozo in podobnih analizatorjev oddajanja energije, temveč sem si priskrbel komaj poginule domače živali s še toplim tkivom in še tekočo krvjo. To možnost mi je prijazno preskrbel starešina moje LD Mokrc, veterinarski direktor Marko Lokar. Naj ve, kako zelo mi je ustregel!

Za prve poskuse sem dobil 600 kilogramskega konja. Prvo poskusno kroglo kalibra .30—06 ($7,62 \times 63$) je dobil na 2 metra v še toplo debelo prsno muskulturo. Vse truplo je zadrhtelo, iz ozadja pa smo slišali nekakšen ropot. Pri drugem strelu je bilo videti v bližini čmara belkast oblaček. Raztelesenje je pokazalo,

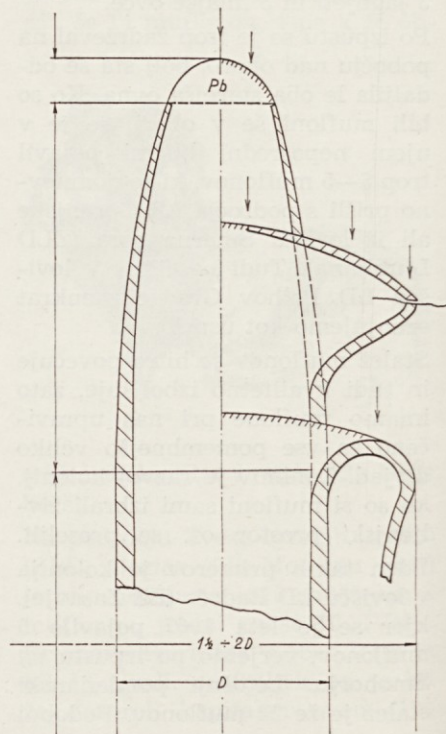
da sta oba izstrelka močno telo predrila po vsej dolžini in izstopila skozi ogromni stegni... Le črevesje ni bilo prizadeto, menda se je bilo že sesedlo. Z domačimi prašiči (100 do 120 kg) je šlo vse preprosteje: naložili so mi jih drug na drugega, bočno ležeče. Podnje smo dali zaboj s finim oblanjem, da bi polovili krogle oz. njihove dele, ki bi prebili prašiče. To svojo »divjad« sem streljal od zgoraj, z balkona, navpik ali poševno, povsem po želji, a zaradi bližine vselej z največjo možno zadetno hitrostjo, v vse dele in predele živali, tudi v kolčne kosti in lopatice (npr. skozi šest lopatic hkrati!). Po streljih so mi tamošnji mojstri vsak kovinski kos skrbno izoperirali ali izreševali. Doma pa so se me po vsaki takšni dehteči »safari« nekaj časa izogibali, iz previdnosti...!

Potrebne vrste nabojev sem si preskrbel iz bližnjih Borovelj. Tam namreč pristane vsak naboj in vsaka krogla tega sveta v najkrajšem času. Oba mlada podjetna puškarja g. Borovnik in g. Fanzo sta za moje nenavadne želje imela vse razumevanje, pa še vrsto sila važnih praktičnih napotkov glede zmogljivosti streliva sta mi nasula.

Tretja stopnja je bila preskušnja krogel glede odločilnih bioloških učinkov na živo divjad v prosti naravi, od šibke srnice do najtežjega podonavskega jelena in merjasca. Le-to pa bi bilo mogoče zgolj v gojitvenem lovišču Belje, bogato obdarjenim z divjadjo in hkrati tako lahko dostopnim. Toda vstop v to lovišče je za navadne smrtnike pod sedmimi pečati. Osebno posredovanje predsednika Lavske zveze Slovenije, generala Rada Pehačka in našega strokovnega člana CIC (Conseil International de Chasse — Mednarodni lovski svet), lovskega svetnika Veljka Varičaka pa mi je odprlo ta vrata, da sem si mogel nabrati nadvse važnih ugotovitev.

Tako je bilo prav vse nared v glavi kot v materialu, da sem lahko pričel. Podrobnosti ne bom opisoval. Premorem pa od takrat sila zanimivo zbirko zmalicev krogel in njihovih delcev, drobcev in ostankov. Ugotovil sem tudi važno nadrobnost, da se vsi proti konici tenko in na dolgo potekajoči krogelni plašči pod pritiskom spočetka res tako mečkajo in gnetejo, kakor stoji v bukvah (Lampel-Langenbach »Der Schuss auf Schalenwild — Strel na parkljasto divjad«, str. 55, sl. 10 zgoraj), da pa nastale zastavice na svojih najostreje prepognjenih mestih počijo, se odlomijo in hkrati s svincom med njimi dajo znane krogelne drobce. Preostali štrclji zastavic pa se zasuknejo

Slika 2: Običajni način zmalicevanja domala vseh znanih krogel: zgornji del zastavic se odlomi in z delom svinca dá drobce. Preostali konci zastavic se zasujejo navzdol in s svincom dajo »gobico«, čisto pa se plašč razkolje do dna in svinec zleti iz njega.

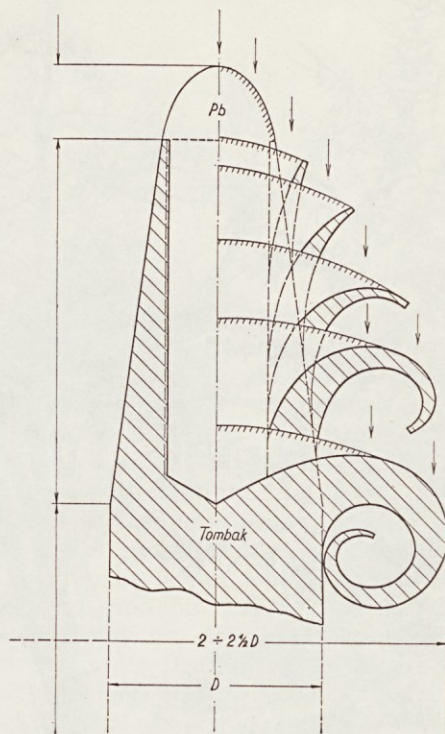

navzdol in stisnejo ob krogelni kocen (sl. 2), kolikor se le-tá sploh obdrži, ne razkolje prav do dna. Iz reklamnih publikacij Nosler je takšna končna oblika takoj in jasno razvidna: prava pravcata »gobica« (mushroom, Pilz), (sl. 3). Že omenjena CL-SP je bila zopet posebek: gobičenje njenega zgoraj pod vrhom tenkega in v petero lokih obrezanega plašča se je pričelo lepo enakomerno. V nadaljnjem in v dinamičnih poskusih pa ni potekalo tako somerno, vendar vselej s polno dolžino zastavic zasukano navznoter, ne le z odrezano in kot rokav navzdol preklopljeno, kakor to dela njena po imenu imenitnejša ameriška sestra. Pri tem je bil tombak vselej daleč enakomernejši kot mehko železo (znani nemški »Flusstahl«, ker pod pritiskom kar steče) in njegove prikrite inačice (železo ponikljano, prevlečeno s tombakom, švedski »tricald« ipd.).

Sedaj je veljalo tvegati odločilni korak: notranja konstrukcija moje krogle s stožčasto konico! Pri tem mi je pomagal zdrav premislek: če so vse zunanje krogline tvornice preme, da bi jo sploh lahko stružili, mora tako veljati tudi znotraj. V poštev pride edinole valjasta vrtina v glavi, če hočemo uiti raznim specialnim orodjem

(profilni rezkarji), ki z njimi lahko režemo (frezamo) po poljubni krivulji. Valjastih svedrov pa nikjer ne manjka. In profil zastavic bi tako postal izrazito klinast, močan pri korenu ter hkrati enakomerno upadajoč proti konici, kar že samo mnogo obeta za zaželeni način zmaličenja v divjadi.

Tako je prijatelj Šmon napravil najine prve krogle z malo svinčeno glavico. Valjasti vodilni del je bil začasno kar poln. Že prvi poskus pod stiskalnico je uspel: pod pritiskom na svinčeno polnilo je le-to razprlo konico vstran najprej povsem pri vrhu, nastale zastavice so se trgale do konca vrtine in se pri tem čudovito lepo postopno zavijale vase v lične, pri korenu izredno močne nekake »ovnovne rogove«, dokler se le-ti niso naslonili na nespremenjeni krogelni pecelj. Stvar smo morali iz njenega kalibriranega vodila izbiti, tako tesno se je poln masivni repni del stisnil obenj. Zastavice pa žal niso bile somerne in se jih tudi ni vsakič naredilo enako število. Stvar je očitno potrebovala še primerno krmiljenje deformacije. Tudi to je uspelo. Tako smo dobili čudovito enakomerne, ostrorobe, kronske rezkarju (čelnemu frezerju) podobne in trdne rozete (sl. 4).

Slika 4: Potek zmaličenja pri novi krogli: končna oblika je ostrorobna rozeta z vase zasukanimi zastavicami (»ovnovi rogovi«), ki se trdno naslonijo na razmeroma dolg valjasti vodilni del krogle. Podobna je »kronskemu rezkarju«.

Da bi se izognil vsem sitnostim in nevarnostim s smodniki, nabojev nisem polnil sam, temveč sem si dobil izgotovljene z ustrezno težkimi originalnimi krogli. Le-té smo potem na stružnici s hkratnim sukanjem in vlečenjem previdno odstranili, v tulce pa potisnili naše krogle. Izvlečna sila je tako postala premajhna; a to nas je takrat bore malo motilo. Glavno, da plinski tlak ne bi bil previsok. Bal sem se namreč, da bi masivni repni del utegnil povzročiti previsoko prečno togost po vsej dolžini vodenja krogle v cevi. S to robo sva šla potem streljat, kar v fakultetne kleti...

Sprva iz varnega zaklona, sprožila sva z vrstico. Nič se ni zgodilo, nekajkrat tako, le krepak zaboj z gosto nabitim žaganjem nama je neusmiljeno prebilo in toliko, da nisva zadela v enega naših glavnih električnih kablov... Na pomoč je morala še jeklena plošča. Nato sem si upal streljati že z ramena. Strel je bil kvečjemu milejši kot poprej, »tlačilno vodenje krogle« z žilavo mehkim bakrom se je obneslo na prvi mah. Sicer

Slika 3: Levo predeljena krogla Nosler, v sredi njena »gobica«. Kratke zastavice dokazujejo zmaličenje po sl. 2. Desno prerezana popravljená Nosler, po strelu se je nabuhnila (ABC — varianta I).

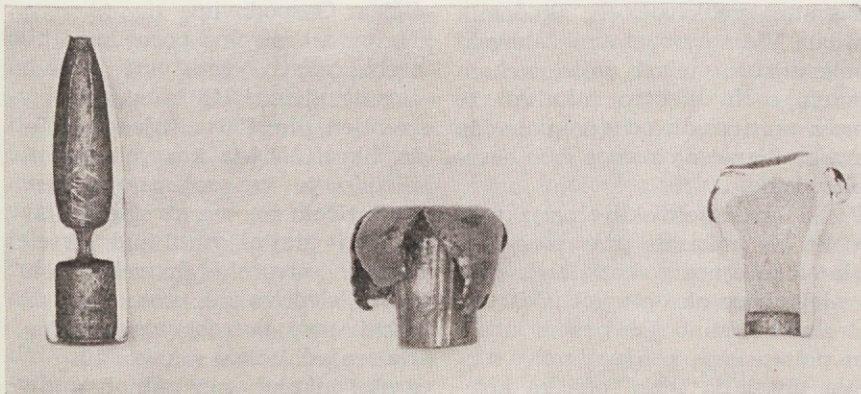

Foto I. Napotnik: Na kontrolnem obhodu

pa mar niso Francozi že v prejšnjem stoletju prav tako delali svojo vojaško kroglo »Lebel«? Če bi bil takrat le ostal pri tej moji prav prvi konstrukciji, kaj vse bi mi bilo pozneje prihranjeno!

Ko sva se s Šmonom izvila iz temnega podzemlja s puško v roki, so naju že čakale prizanesljivo gledajoče dekliške oči, tiho govoreč: »Našemu strelskemu profesorju gre že na otročje, mar nismo vedele!« Pri vsakem strelu z .30-06 Springfield jih je namreč kar privzdignilo z njihovih pisarniških

stolčkov v pritličju. Mar ni bil naš stari veliki učitelj, akademik Milan Vidmar, svetovni šahovski vele mojster, nekoč dejal, nekam potrto: »Na elektro fakulteti se prav vse naredi, od aeroplana do otroka. Samo da zadnje čase aeroplan lažje...«

V teh »srednješolskih« preizkusih so krogle pokazale prav presenetljivo prebojnost, skozi karkoli, a vselej z lepo okroglo kot izbito izstrelno odprtino. Ob prvem strelu na poltonskega konja se mi je utrnila misel na težke afriške anti-

lope, ki jih bom jaz lahko lovil kvečjemu v filmu ali živalskem vrtu. Je že tako, saj se tudi v najimenitnejših avtomobilih vozijo tisti, ki o njihovi duši najmanj vedo.

Prestrežene krogle so bile prav iste idealne oblike kot izpod stiskalnice, le tisto malo svinca v glavici se je bilo sem ter tja ločilo od bakra. Tako je bilo veselje veliko, preprosta a po vsem videzu edino pravilna krogelna glava je bila tu, Kolumbovo jajce postavljeno. Naslednji, »visokošolski« poskusi na živi divjadi so jo le še potrdili.

Takrat pa sem zagrešil naglavno napako, tako, da mi je kroglo zavrla za par let. Ves čas nekam negotov glede nenavadnega krogelnega vođenja in zapeljan od Noslerjevega izstrelka sem sklenil izoblikovati repni del po noslerjevsko, le da sem prečno pregrado premestil v začetek stožčasto potekajoče konice, da bi se tako izognil njenemu škodljivemu prečnemu utoru, a vseeno ne bi imel lokalne prečne togosti. To »improved Nosler« — izboljšano Nosler« sem imenoval »varianto I«. Na mah je bila rešena vseh šibkosti svojega originala, le delati jo je bilo prav tako težko, celo na stružnici in v Šmonovih rokah. »Napekla« sva jih kljub temu manjšo serijo v »svetovnem kalibru« .30—06 in šel sem loviti. Nekaj pa sem jih poslal prijatelju Bosniću v Dardo ter v Osijek direktorju Gregoriću, temu bliskovitemu ostrostrelcu pred obličjem Gospodovim.

Na prva odstrelna poročila ni bilo treba čakati dolgo, prvi je padel Bosniću jelen, 243 kilogramov iztrebljen, na 150 m, njegov 160-ti in hkrati 564-ti kos jelenjadi... Sledilo je vse soglasno odlično, močni šoki na vse strelne daljave in na najtežjo divjad, vselej okroli ostrorobi izstrelji, dobri krvni sledovi, da psa krvosledca nikoli niso potrebovali.

Na srnjadi učinki nikakor niso bili grobi, nikakih razvrednotenj div-

jačine. Tudi sam sem v Snežniku z lovцем Strletom uplenil staro košuto, prav na daleč jo je vrglo v ognju, in nekaj srnjadi, vse nerazbito. Je bilo mar mogoče, da se je končno rodila desetletja krčevito iskana res univerzalna krogla?

Tako se je vrstilo vso lovno sezono. Gregorić je poslal svojo končno oceno: »Fakultetska desetka!« Više že ni šlo. Peljal sem se v Belje še sam, a sem takoj početka doživel lepo blamažo, ki se me še danes drži, bolj za šalo kot zares: naboj .30-06 sem si polnil sam z našim vojaškim smodnikom NCD-02 Lučani. Že po prvih streljih je pričela moja sicer tako zanesljiva amerikanka »Woodsmaster 740« (danes 742) — ta Frenkov »ajzenhauer« — štrajkati: ni se sprožila, ko je bilo treba in narobe. Šele pozneje sem našel vzrok: tlaki krepko preko 4000 kp/cm²! Tako je iztisnilo netilko, da je pristala sploščena v zaklepem mehanizmu. Diabolus demonstrandi, zopet enkrat! Postal sem nervozen, streljal sem slabo, tudi zgrešil. Tako sem si takrat prislужil zveneči naslov »ludi slovenački balističar«. Položaj je rešil Bosničev stari Schöner, streljali so poklicni lovci in vse je šlo brez napake. Polnih lovskih kočij smo se vračali pod večer, imenitni nemški lovski gostje pa so na dvorišču, čudeč se, gledali in otipavali ne navadne ostrorobne izstrele skozi težko divjad.

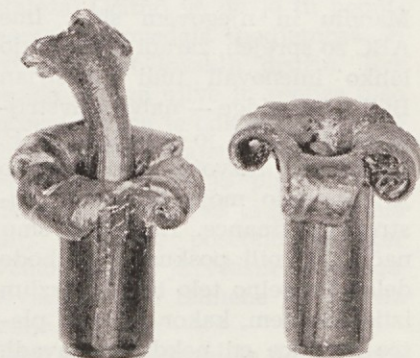
Na njihovo pobudo sem se spomladi s kroglo najprej zapeljal k RWS. Bili so zelo prijazni, pozorni, pokazali so mi njihov skrajnje poučni film o strelu z jekleno kroglico skozi bloke želatine s hitrostmi od podzvočne do daleč čez 1000 m/s, a so menili, da so v stanju učinke mojih krogel doseči tudi z že obstoječimi svojimi sredstvi. Njihova krogla RWS-KS (Kegelspitzgeschoss), z zunanjo obliko moje, se je pokazala kmalu zatem kot tiho izboljšano nadomestilo za

tolikokrat blamirani in prekleti H-plašč pisarniške konstrukcije. Pri DWM z njihovimi številnimi specialnimi krogami je šlo še hitreje. Z ugotovitvijo »ne delaj konkurence samemu sebi« so me izkomplimentirali. In pojavila se je nova krogla DWM-Starkmantel. Jeziki pa niso mirovali, čeprav se jim ni prav sanjalo, za kaj pravzaprav gre. Vedeli so praviti: »Ta Avčin dela nekako obrnjeno Nosler, a vseeno samo Nosler. Nič novega torej!« Ta prijaznost mi je varianto I do kraja priskutila. Zopet zapeljan od druge mnogo hvaljene krogelne konstrukcije sem dal vrtino za svinčeno jedro potegniti krogli do dna. Da bi tako nastalemu dolgemu jedru preprečili izmuznitev iz plašča, smo ga v baker zalepili z arladitom. To inачico sem krstil za ABC-varianto II. ABC zato, ker mi je kroglo neki prijazen nemški nimrod, ki mi je tudi sicer pomagal z dobrimi zamislimi ter odstreli, medtem krstil na »Avčin Bullet Cartridge« — naboj z avčinsko kroglo. Ing. Böse je menil, da mora dandanes vse, kar hoče nekaj veljati, nositi angleško ime. »Srednja šola« je pokazala, da lepljenje vedno ne drži. Vseeno sem si naredil krogel 7 mm, s težo okrog 10 g in se zopet odpeljal na Belje. Vse je šlo tip-top, le sem ter tja je manjkal izstrel. Pobeglo jedro? Domnevo je potrdil lovski nož.

Pri neki srni pa smo doživeli presenečenje: v strelu se mi je zasukala, pa je krogla prišla vzdolž boka, gladko prerezala 10 reber in izstopila z običajnim izstrelkom. Izstrebili smo jo kar tako, da smo žival dvignili ter drobovje iztresli... Pri starem jazbecu sem pozneje doživel podobno. Neka košuta pa je šla še precej daleč in obojestransko ob tiru so bile le redke kapljice krvi. Šele ko smo jo odprli, smo razumeli: bila je brez srca! Njegovi ostanki so bili kot vstreljeni v prsno steno v obliki črnkastih lis. Hidrodinamič-

no učinkovanje ali delo udarnega tlačnega vala. Kjer ni več črpalke, tudi ne more biti brizgov krvi, pa naj bo izstrel še tako dober. Po nasvetu Herberta v. Wissmanna, svoječasnega vodje nekdanjega nemškega inštituta za športno in lovsko streljanje ter velikega prijatelja slovenskih lovišč, človeka, ki mu ne le jaz, temveč vsi lovci dolgujemo nič koliko strokovnih nasvetov ter dobrih namigov, so z varianto II v ZRN zaupno organizirali malo obsežnejši preizkus. Izmalili pa sta ga dva pogoška. Prvega je zagrešil diabolus demonstrandi, hudič predvajanja osebno: naš dobri stari Šmon je bil pravkar stopil v pošteno zasluženi pokoj, intrig in stružnice sit čez glavo. Kot prav zadnje mi je napravil zahtevanih ca. 300 krogel 7 mm 10,2 g in 8 × 57 IS — 12 g. Šele, ko so bile pri naslovniku čez vse meje in so že tičale v tulcih 7 × 64, 7 × 65 R, 8 × 57 IS, sem zvedel iz njegovih ust in v svojo grozo, da si je bil prihranil tisto zoprno lepljenje — »saj mora iti tudi tako«. Toda storiti se ni dalo kaj več, 7 × 64, nabita na 905 m/s začetne brzine, je že hodila po nemških gozdovih. Rezultati so bili fifty-fifty, enkrat odlični, drugič »normalni«, brez izstrela. Sem li mogel

Slika 5: ABC — varianta II po zmalitčenju: levo je svinčeno jedro ušlo iz telesa krogle, desno pa se je iz njega odtrgal gornji del. Vidimo »ovnovne robove«.

to zameriti tako dobremu prijatelju po 30 letih sodelovanja? Saj sem bil sam kriv, bolj bi se moral brigati. Hudič leži vselej v nadrobnostih.

Ko pa sem preračunal končni rezultat, sem uvidel, da je srednja teža uplenjenih nemških kosov dosegla komaj 27 kilogramov. Torej kvečjemu preskus krogle za težko veliko divjad glede njene uporabnosti za lahko divjad. Rezultat v napakah je bil tedaj 1 : 1. Vendar je zadostoval, da sem dokončno opustil tudi to »Starkmantlu« podobno varianto II. Kajti v stanju je zgubiti do 65 % svoje prvotne gmote, jaz pa sem za v bodoče hotel brezpogojno preprečiti sleherni možnost samovoljnega zmanjševanja krogelne teže v telesu.

Tako nazadnje res nisem vedel, kam in kako z mojo kroglo. Kaj bi jo čakalo doma, sem vedel iz bridke izkušnje, če že iz drugih razlogov ne pa zaradi zahteve po skrajnji natančnosti izdelave. V tem je prišel odrešilni nasvet, zopet iz ZRN, od prijateljev, ki so ABC spoznali že v zeleni praksi: poskusite vendar še v Avstriji, pri tovarni Hirtenberger Patronenfabrik (A-2552 Hirtenberg N/Oe).

»Kaj bi silil v dalje, ko pa dobro leži tako blizu« — poslušal sem Goetheja in odpeketal na Avstrijsko. Staro ime ta H. P., tudi pri nas zvaneče že več kot 100 let, soseda tako rekoč, komaj pol dneva z avtom. In res, našel sem odprto uho ter oko, zlasti pri obeh tvrdkinih velikih lovcih, prezidentu F. Mandlu in njegovemu sinu. Ime ABC so sprejeli, zaradi mene bi jo lahko imenovali tudi »Austrian Bullet Cartridge — naboj z avstrijsko kroglo«, da jo le delajo! H. P. je prevzela razvojne stroške in to je popravilo moje že močno obstreljene finance. Napravili smo načrt, sklenili poskusiti, da bodo delali krogelno telo tudi z mrzlim iztiskavanjem, kakor je to za plašče in tulce od nekdaj v navadi.

Vendar so na zelo globoki vrtini variante II, ki sem jo bil pod silo razmer moral zopet sprejeti, propadli vsi poskusi, dolgi »štemplji« (čepi) so vselej krenili vstran, so srednost ni bila dovoljna. Ostala

bi samo še varianta I, izboljšana Nosler — sicer resda bistveno izboljšana. Toda dvoprekatno Nosler so že itak imeli. Torej?

(Pride konec)

Lovske družine in gojitveni načrti

Slavko Kovač

Lovske družine na območju Lovske zveze Celje so takoj po končanem bonitiranju lovišč leta 1963 sestavile sedemletne gospodarske načrte. Druge lovske organizacije v Sloveniji so te načrte sestavile na zahtevo temeljnega zakona o lovstvu leta 1968 in to za petletno obdobje. Da bi se tudi lovske družine celjske zveze vključile v to časovno obdobje, so leta 1970 sestavile dodatne triletno gojitvene načrte. Ti gojitveni načrti pa vsebujejo tudi pregled o izvajanju del in doseženih uspehih v sedemletnem gojitvenem obdobju (1963 do 1970). Ker je verjetno, da se v mnogih lovskih družinah in loviščih porajajo isti problemi in p nevarnost, da se marsikje gospodarski načrti spremenijo v golo formalnost, ne bo napak, če na podlagi zbranih podatkov pokažem, kje pri gojitvi in gospodarjenju z lovišči najbolj šepa.

Stalež in odstrel

Osnova vsem gospodarskim načrtom je gojitev divjadi. Stalež in odstrel glavnih vrst divjadi pa sta določena z bonitiranjem. Vse lovske družine so v svojih gospodarskih načrtih predvidele, da bodo v teku sedemletnega gojitvenega obdobja dosegle z bonitiranjem določen stalež in odstrel. Kako so v tem uspehe, kaže na naslednji strani tabela I.

Prikaz za vse območje LZ Celje je ugoden. Stalež srnjadi je normalen, le pri zajcih je zadnje leto opaziti zmanjšanje staleža. S fazani so LD presegle bonitirani stalež in odstrel zaradi rednega vsakoletnega vlaganja v lovišča. Primerno mesto ima pri gojitvenem načrtovanju tudi druga divjad. Lovske družine so leta 1963 ocenile stalež gamsov na 400. V sedmih letih jih je bilo odstreljenih 357, v poprečju letno 7—8 % pomladanskega staleža. Družine so tako povečale stalež na ca. 550 gamsov.

Lovske družine so posvetile pozornost tudi ohranitvi primerne staleža divjih prašičev in so v ta namen v prvi vrsti dogovorno uredile izvajanje lova. Sporazum, sklenjen med družinami leta 1966, določa, da so pogoni na prašiče le od 1. 10. do 31. 1., da so zaščitene svinje vodnice in da izven pogo- nov na zalazu ali čakanju lahko streljajo le merjasce ali mladiče. Rezultat tega sporazuma je razviden iz tabele II.

Gibanje staleža drugih glavnih vrst divjadi v 7-letnem obdobju je razvidno iz podatkov o odstrelu te divjadi v tabeli III.

V obdobju 1963—1970 je bila ob pomoči gojitvenega sklada LZ Celje izvedena naselitev muflonov na Šmohorju in osvežitev krvi pri obstoječi koloniji v Solčavi. Naselitev je v celoti uspela, mufloni se širijo v sosednja lovišča, njihov

Tabela I.

Odstrel	Določen z boniti- ranjem	Leto						
		1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Srnjad	1450	400	790	982	1197	1190	1344	1482
Zajci	5125	3795	3750	4268	5171	5540	5580	4137
Fazani	2070	1529	1910	1805	2399	2802	3214	3293

Tabela II.

Odstrel div. prašičev	Leto						
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Odstrel	60	78	58	46	103	99	112
Odstrel izvršen — v kolikih loviščih LD	14	18	12	11	19	26	28

Tabela III.

Odstrel	Leto						
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Divji petelini	19	19	14	14	14	24	23
Ruševci	11	8	12	9	16	8	9
Polj. jerebice	8	20	48	115	238	326	323

Tabela IV.

Gojitvena naprava	V načrtu (število)	Realizirano, tudi v %
Krmne njive	73,54 ha	8,49 ha ali 11 %
Krmišča za srnjad	199	156 ali 77 %
Krmišča za muflone	7	7 ali 100 %
Solnice	2794	2955 ali 105 %
Remize za malo divjad	131 ha	27,65 ha ali 20 %
Krmišča za pernato divjad	809	584 ali 72 %
Voljere	16	4 ali 25 %

stalež pa je bil spomladi 1970 ocenjen na 80 živali. Do sedaj je bilo uplenjenih v obeh kolonijah 6 ovnov, vse strogo gojitveni odstrel. Delno je bila izvedena tudi planirana naselitev svizcev na Smrekovcu in Komnu. O uspehu je še prerano govoriti.

Gojitvene in lovske naprave

Posebna postavka gospodarskih načrtov je urejanje gojitvenih naprav v lovišču. Tu pa žal pregled ni tako razveseljav. Marsikdo bo ugovarjal, češ glavno je, da družine dosegaajo normalen stalež in z bonitiranjem določen odstrel. To drži. Toda sigurno je, da bi družine s primerno urejenostjo lovišč ob enakem staležu divjadi lahko dosegale večji prirastek in s tem tudi večji odstrel. To velja skoraj za vse vrste divjadi. V ta namen je seveda lovišča nujno treba urediti in uporabiti vsa sodobna doseganja pri gojitvi divjadi. To so lovske družine v svojih sedemletnih gojitvenih načrtih tudi predvidele, kako pa so plan realizirale, vidimo iz tabele IV. Razen pri muflonjih krmiščih in solnicah so družine pri urejanju gojitvenih naprav močno v zaostanku. Najmanjši uspehi so bili doseženi pri urejanju krmnih njiv in remiz. Drži, da so to naprave, ki zahtevajo več sredstev, vztrajnosti, dela in strokovnega znanja. So pa to naprave, ki tudi najučinkoviteje pomagajo pri večanju in ohranitvi staleža. Očitno je, da je tu popolnoma odpovedala podjetnost in iznajdljivost lovske družine. Res je, da krmne njive in remize niso poceni. Treba je odkupiti površine ali jih vzeti v najem, poskrbeti za obdelavo ali pa jo plačati, toda denarna sredstva za to ne bi smela biti problem, posebno še, ker vemo, da jih je včasih za druge, loviščem tuje namene dovolj na voljo. Tudi dejstvo, da ni še dovolj zim-

Pogled iz Solčave na Hudo peč, kamor se je pred leti z avstrijske strani zatekla muflonka z jagnjetom in tako tod »ustanovila« muflonjo kolonijo, ki danes šteje okoli 30 živali

skih krmišč za srnjad, ni v čast lovskim družinam. Posebno gorska in hribska lovišča s pretežno iglastimi gozdovi potrebujejo primerno število krmišč, da preprečijo občutne zimske izgube, močan padec staleža po vsaki količjak hudi zimi in s tem močno nihanje odstrela. Družini, ki se še danes izgovarja na velike zimske izgube, to prav gotovo ni v čast in kaže na slabo urejenost lovišča.

Dejstvo, da ni doseženo planirano število krmišč za pernato divjad, je gotovo pripisati temu, da je v Zvezi nekaj družin, ki še niso uvidele važnosti zimskega krmjenja fazanov in se čudijo neuspehom, ki jih beležijo pri gojitvi te divjadi. Mogoče so ponekod tudi pretiravali pri načrtovanju krmišč in so kasneje uvideli, da jih je bolje imeti manj, pa tiste bolje urejene.

Tudi pri lovskih napravah družine niso dosegle predvidenega na-

črta, vendar je rezultat ugodnejši. Od 548 načrtovanih visokih prež je urejenih 477 ali 81 %, od 168,9 kilometrov lovskih stez je narejenih 133,8 km ali 78 % in od 34 mrhovišč pripravljenih le 7 ali 20 %.

Lovske koč in domovi

Več podjetnosti in denarnih sredstev pa so lovske družine namenile gradnji lovskih koč in domov. To je vsekakor prav v tistih LD, ki imajo urejena lovišča. Kjer pa so lovišče zanemarili, nimajo urejenih krmnih njiv in zimskih krmišč ter vlagajo vsa sredstva v gradnjo lovskih koč ali domov, je to napačno in pomeni grobo kršitev zakonitih določil, da je treba vsa sredstva iz lovišča vlagati v lovišče. Nekateri lovski domovi pa tudi nekatere lovske koč so postali navadne točilnice in zbira-

lišča pijancev ter nimajo nič skupnega z lovišči, gojitvijo in društvenim življenjem.

Ob sestavi 7-letnih gojitvenih načrtov je bilo na področju LZ Celje 23 lovskih koč in 5 lovskih domov. Po načrtu je bila predvidena še gradnja 4 lovskih koč. Dejansko pa so lovske družine zgradile še 8 lovskih koč in 4 domove in presegle plan za 200 %.

Zaključil bi lahko z ugotovitvijo, da družinam ne manjka sredstev in podjetnosti, le da so premalo usmerjene h gojitveni dejavnosti, tj. urejanju krmnih njiv, krmišč, remiz itd.

Lovskočuvajska služba

Velik pastorek v skoraj vseh naših družinah je čuvajska služba. Mirno lahko trdim, da iz leta v leto nazaduje. Vzroki so:

ohlapni zakoniti predpisi, ki bi morali družine z bogatimi lovišči prisiliti, da zaposle poklicnega lovca;

pomanjkanje primerne poklicnega in pomožnega čuvajskega kadra;

nerazumevanje lovskih družin do čuvajske službe in namenitev prepičlih sredstev za delo pomožnih lovskih čuvajev.

Vedno pogostejše družine opuščajo lovske čuvaje in poverjajo nadzor skupinam članov. To je lahko le zasilen izhod in navadno pomeni za lovišče »belažev žegen«. V času, ko so člani v službah, je lovišče prepuščeno samo sebi. Nekoliko bolje je tam, kjer so člani-kmetje enakomerno porazdeljeni po lovišču in nadzorujejo vsak svojih 200 do 300 ha okoli domačije. Ob sestavi 7-letnih gojitvenih načrtov sta bila v loviščih 2 poklicna in 86 pomožnih lov. čuvajev. Načrtovana je bila še nastavitve 6 poklicnih lovcev in 29 pomožnih lovskih čuvajev, tako da bi nadzorno službo in strokovno delo opravljalo skupno 8 poklicnih in 115 po-

možnih lovskih čuvajev. Žal to delo danes v 48 loviščih opravlja le 80 pomožnih lovskih čuvajev. Menim, da strokovno delo v loviščih šepa prav zaradi pomanjkanja zadostnega števila strokovno usposobljenih poklicnih lovcev in pomožnih lovskih čuvajev.

Lovska kinologija

Lovske družine LZ Celje so planirale in nabavile v sedemletnem obdobju tole število lovskih psov: ptičarjev 42, imajo jih 43, šarivcev 120, imajo jih 88, goničev 245, imajo jih 246, brak-jazbečarjev 268, imajo jih 164,

jamarjev 125, imajo jih 171.

Občuten je zaostanek pri nabavi šarivcev in brak-jazbečarjev, medtem ko je planirano število drugih psov celo preseženo.

Slabše pa je stanje, če pregledamo izšolanost psov in to predvsem za delo po strelu. Načrtovanih je bilo 160 izšolanih psov za prinašanje male divjadi in 88 izšolanih psov za delo po krvnem sledu. Dejansko pa imajo lovske družine le 26 prinašalcev in 17 krvosledcev, ki so svojo izšolanost dokazali na preizkušnjah in tekmah. Razlaga k temu skoraj ni potrebna, kajti šolanega psa za prinašanje male divjadi ima komaj dobra polovica lovskih družin, krvosledca pa le vsaka tretja. Lov brez psa za delo po strelu pa ima zelo sumljiv sloves in predstavlja črn madež v našem lovstvu. Tu se ponuja široko polje udejstvovanja za lovce-kinologe; seveda pa bo nujna vsa moralna in materialna podpora lovskih organizacij.

Za lovske družine celjskega območja je bilo koristno, da so pregledale izvajanje sedemletnega gojitvenega načrta ter vse pomanjkljivosti popravile z dopolnilnim triletnim načrtom.

V bodoče bo treba krepko zgrabiti za delo pri urejanju gojitve-

nih in lovskih naprav, urediti strokovno in nadzorno službo v loviščih in poskrbeti za pravilen odnos do divjadi po strelu z izšolanjem primerne števila krvosledcev in prinašalcev.

Primer iz celjske zveze bo ver-

jetno poučen za vse, ker menim, da so problemi verjetno v vseh zvezah enaki. S pravočasnim opozarjanjem na razne napake bi pa tudi s pomočjo lovske inšpekcije uspeli naša lovišča urediti tako, da bi bili lahko nanje ponosni.

Foto Fr. Cvenkel: Sova v stiski tudi podnevi išče hrano

Sklepi in razmišljanja o prašičih

Albin Dick

Zgrešeno bi bilo pričakovati, da bo razprava o gojitvi in pravičnem lovu na divje prašiče s tem članom zaključena, saj imamo še vedno lovci in lovski strokovnjaki različne poglede, mnenja in predloge, kako to divjad zaščititi, pravilno izvajati lov nanjo in jo končno istovetiti z drugo divjadjo velikega lova. Ne samo, da ne bomo mogli preprečiti razpravljanja in

raznih mnenj, nasprotno, iskali bomo pomoči pri naših strokovnjakih LZS in morda se bo končno v krajši ali daljši dobi le rodil ustrezen, pravilen sklep o našem odnosu do te zatirane divjadi.

Uskladitev dosedanje polemike bo nevhvaležno in težavno delo, ker so žal naši pogledi izredno konservativni, prevzeti iz tradicije še ne tako davne preteklosti. Nehvalež-

Janez Mravlje: Boj za življenje

no in težavno tudi zaradi velike, navidezno nepremostljive razlike mnenj o gojitvi in pravičnem lovu, škodi na poljih in še glede orožja in municije za lov na to divjad. Vprašanje ohranitve prašičev kot vrste in lov nanje ni pereče samo pri nas. Srednja Evropa že dalj časa občuti upadanje staleža. Zato naši najbližji sosede — koroški lovci često obiskujejo naša lovišča, zavedajoč se, da bo tudi pri nas skoraj prišel čas, ko bomo prisiljeni lov na prašiče opustiti, ker jih pač več ne bo. Prav tako ni daleč čas, ko se bodo pred istim problemom znašla danes še bogata lovišča na Poljskem, Madžarskem in v Romuniji.

Ugotavljamo torej, da je stalež prašičev zaskrbljujoč in v stalnem upadanju. Če smo to dojeli, smo se dolžni dokopati do sklepov, ki bi prispevali k temu, da preprečimo sicer neizbežno iztrebitev. Občni zbor LZS je že sprejel in objavil sklep o lovni dobi, od 15. julija do 15. februarja. Žal ta sklep ne vodi do ohranitve prašičev. V tej dobi torej lahko lovimo prašiče neglede na spol in starost. Lovci pa bi radi vedeli, zakaj smejo ukri-viti prst na merjasca ali letnika šele po 15. juliju in zakaj ne po 15. februarju. Če smo s tem sklepom mislili popraviti zdecimiranost prašičev, zakaj si potem lastimo pravico do pogonov na breje svinje? V zimskem času z enim samim strelom lovec (nesrečnejš)

»upleni« ne le svinjo, temveč z njo še štiri ali več zarodkov. Saj na zimske pogone ne hodimo prašiče samo gledat! Če bi bil naš cilj prašiče iztrebiti, to delo v loviščih Slovenije kmalu lahko opravimo z več dobro organiziranimi pogoni oziroma brakadami. Omenjeni sklep o lovni dobi je laiku nerazumljiv, kaj šele zoologu in lov-cu. Neizpodbitno je, da se je stalež srnjadi in jelenjadi v Sloveniji zavidljivo popravil, odkar so z zakonom prepovedane brakade na to divjad.

Del lovcev in funkcionarjev torej meni, da so skupni lovi na prašiče upravičena zahteva. Toda še otrok se zaveda, da bo dobil neizbežne udarce, če ga hkrati napade več sovostnikov. Pod skupnimi udarci lovcev, še posebno takšnih, ki tolčejo po vsem, kar ima rilec, pa prašičji rod dobiva težke udarce. Najslabše pa je, da kruto zagospodarimo takrat, ko je sneg in so svinje breje. Odločno je treba odkloniti jalov izgovor, češ saj so »v decembru zarodki še nerazviti« in saj streljamo tudi oplojene srne. Taisti krog lovcev, ki krčevito brani pogone, je proti lovu posameznikov. Dojamejo pa naj že enkrat, da lovec posameznik ni prašičjemu rodu nevaren. Prašič je predvsem nočna žival in se ponoči posameznemu lovcu največkrat izmuzne, česar obkoljen v snegu od številnih strelcev ne zmore. Tovar-rišu Kmetiču (Lovec št. 8/71, stran

248) gojitev prašičev in lov nanje ni zapečaten knjiga, žal pa so Kmetiči še zelo redki.

Pogost predmet kritike so »žarometi« na puškah. Ko da ne bi vedeli, da je to le navadna žepna baterija in ne kompliciran agregat za protiletalsko obrambo ali kaj podobnega. Po mojem mnenju je slab zadetek s svojimi posledicami bolj nelovski kakor dober — pa čeprav s pomočjo baterije.

Menim tudi, da skupni lovi oz. brakade na prašiče v snegu niso v skladu z zakonskim načelom »kolikor iz lovišča vzamemo, smo dolžni tudi v lovišče vrniti«. Kar pomislimo, koliko škode napravimo, če ubijemo eno samo brejo svinjo z zarodki v njej. Lovišče bi moralo v tem primeru dobiti realno odškodnino, toda navadno vrnemo le trohico. Redke so lovske družine, ki se oddolžijo divjim prašičem z zimskim krmljenjem na krmiščih ali krmnih njivah. Če prašiči poleti pomendrajajo za seženj ovsa in koruze, je vika in krika na pretek — tudi iz lovskih ust. Smili se jim denar iz družinske blagajne za plačilo odškodnine, po drugi strani pa na družinskih posvetih na vsa usta zagovarjajo neupravičene izdatke za »lovsko koč« (v narekovajih!). Toda tudi zajec gre v zelje in srnjad v ajdo — od pamtiveka! Zakaj ne bi smel torej prašič pokusiti mlečnega žita in koruze!

Po škodi, ki nam jo povzročajo črnuhi, se nam bo še kolcalo! Ali ne bije hitreje pravo lovsko srce ob sledovih njihove požrtitve! Neodpustljiv greh je, če uničeno njivo maščujemo z masakrom v snegu. Pripominjam, da naj polemika o gojitvi in lovu na to divjad ne povzroči osebnih zamer ali napadov na kogarkoli, saj vse dosedanje razpravljanje približno vodi k istemu cilju: ohraniti to mogočno divjad v naših loviščih.

Zastopnik pradijadi naj torej živi, dokler bije pravo lovsko srce!

Jelenovo rogovje iz vojnega leta 1941

Tone Černač

Ko kreneva z Justom Godničem, doma iz Komna, iz Ribniške čete na Primorsko, je bilo slovo zelo žalostno. Še danes vidim solze v očeh študenta medicince Aloyza Zajca iz Žimaric pri Sodražici, ko mu stisnem roko v slovo. Vzameva nekaj propagandne literature, ki jo je prinesel Stane Nosan iz Ljubljane in jim zakličeva: »Srečno fantje, v marcu se vrneva!«

Torej na Primorsko! V nedeljo prideva v bližino Cerknice. Od daleč opazujeva, kako brezbržno se sprehajajo fantje in dekleta. Godniču rečem: »Ne bodo se dolgo sprehajali.« Odrineva v Javornik. Tik pred takratno krivično državno mejo zaužijeva zadnjo rezervo hrane, potem pa preko utrdb in bodeče žice mimo italijanskih stražarjev v Žejske vršiče. Tukaj naj bi bilo shranjeno orožje, pripravljeno za nas partizane. Prvo razočaranje. Kjer naj bi bili mitraljezi, pištole in bombe, je bilo le nekaj poljših pastí. Kreneva do vasi in iščeva naše zaupnike, ki so pa bili vsi v fašističnih ječah. Snežilo je kot za stavo. Ko greva mimo pokopališča Sv. Ivana, je noč in sveče gorijo na grobovih. Dan mrtvih je, se spomnim. Stopiva h gomili, kjer počivajo moja mati, brata in sestra. V mislih se snidem z njimi. Toda mudi se nama, posloviti se morava. Greva do kovača Jakoba Sajovica-Škode, kjer naj bi vzpostavili zvezo z Ljubljano. Tudi ta sedi v italijanski ječi.

Kjerkoli sva se pojavila, so naju lepo sprejeli, pa tudi prosili, da čimprej zgineva od hiše, da ne bi prišlo do spopada s fašisti, ker sva bila oba oborožena s puškama, pištolami in bombami. Le Lojze Furlan-Godec iz Koč naju je sprejel brez strahu in nama, siromak, dal nekaj krompirja, masti in soli. Celo pospremil naju je do gozda pod Sv. Trojico, kjer sva postavila šotor. Ko se naslednje jutro zbudiva, je bil šotor zameten s snegom, krompir zmrznjen, prav tako

čevlji, da jih nisva mogla potegniti na noge. Odločiva se, da napraviva zimski bivač iz brun na kraju, od koder sva imela dober razgled na italijanske kasarne. Prava lisičja zvijača: utaborila sva se blizu italijanskih postojank, da Italijanom ne bi prišlo na pamet, kakšno soseščino imajo. Pogosto sva odhajala na izvidniške pohode in ob takih prilikah odstrelila kak kos srnjadi ali jelenjadi.

Zima vojnega leta 1941. V gozdu se ne da živeti brez hrane. Ljudje so imeli živilske nakaznice za skromno preživljanje. Zato smo večkrat odšli na lov za jelenjadjo in srnjadjo.

Nekoč zopet pride k nama Godčev Lojze iz Koč. Dogovorimo se, da napravimo pogon na divjad. Ker nisem imel površnika in je bilo zelo hladno, sem zaprosil Lojzeta, da mi za stojišče posodi površnik, saj se bo on kot brakir že ogrel. Ko krenemo na dogovorjeno mesto, zapazim v snegu sveže človeške gazi. Sklepamo, da je šla pred nami močna vojaška patrulja. No, da, ta je odšla in se verjetno ne bo več vrnila. Odločimo se, da vseeno napravimo pogon. Če bi šlo kaj narobe, odda tisti, ki bi zapazil nevarnost, tri zaporedne strele iz pištole. V tem primeru se razidemo in se dobimo v že naprej določenem kraju. Z Godničem kreneva po sveži gazi na stojišči. Razideva se in jaz grem naprej na svoje stojišče. Tu opazim skupino divjih lovcev, ki so ravno pri malici. Brž stopim s poti v zasneženo goščavo, vržem površnik s sebe in se prelevim v fašistično uniformo z vsemi odlikovanji na prsih. Stopim nazaj na stezo, v eni roki s puško, v drugi s pištolo, iz katere oddam tri zaporedne strele v jelko pred seboj. Seveda ne spustim iz oči divjih lovcev in pričnem klicati po italijansko italijanska imena, ko da kličem italijanske vojake na pomoč. Videl sem le pete divjih lovcev, ki so jo ucvrli na vse strani,

misleč, da so obkoljeni od fašističnih patrulj.

Ob neki priložnosti naleti Godnič na dva divja lovca in ju privede k meni. Takoj spoznam očeta Franca Tomšiča, mlinarja iz Žej, in njegovega sina Franca. Oče je bil zelo napreden in zaveden Slovenec. Dala sta nama hleb belega kruha in naju za zvečer povabila na dom. Prihod do osamljenega mlina na reki Pivki je bil lahek, a le dober streljaj od glavne ceste Postojna—Reka in dva streljaja od železniške postaje Prestranek, kjer je kar mrgolelo policije in fašistov. Po najinem prihodu v mlin so nama pripravili pravo gostijo, za nameček je stari Tomšič, po domače Čadež, kot navdušen čebelar izkopal iz peska še steklenico stare medice. Večerjali smo skupaj z njegovo ženo in hčerko, sina smo pa postavili na stražo.

Nikoli ne bom pozabil teh ljudi, ki so nama pravzaprav rešili življenje. Hčerko Milko, mlado prikupno dekle, sva pošiljala na vse strani in z njeno pomočjo vzpostavila zvezo. Tukaj so nama pekli domač kruh in prali perilo. To je bil najin pravi novi dom.

Na zalazu v Gadovcu sem ustrelil močnega jelena deseteraka in ga izkožil. Zvečer si naloživa z Godničem v nahrbtnika vsak eno stegno in kreneva k našim v mlin. Mati nama vsa v solzah pove, da so fašisti ustrelili nad Trstom njenega brata Janeza Vadjnala, skupaj s Pintaričem, Bobkom in drugimi. Posebno fašistično sodišče je torej obsodilo na smrt ali težko ječo vse moje stare prijatelje.

Prišel je dogovorjeni čas, marec 1942. Morala sva se posloviti od naših ljudi in kreniti nazaj v kočevske gozdove. Odvečno municijo in nekaj hrane v steklenicah sva shranila v tamkajšnje skalovje. Z rogovji dveh jelenov pa se popnem na gosto jelko in ju privežem v gosto vejevje. Lobanji sem seveda zaščitil pred dežjem in snegom ter nanju vpisal datum

Foto F. Stanič: *Hlađi si rano*

uplenitve. Srečno se vrneva na Travno goro do Veselovih. Dr. Lovrenčičev dvorec je bil požgan, njegov lovec Vesel v zaporu, žena z majhnimi otroki pa v kleti, okrog katere je ležala debela plast snega. Vprašam ženo, kje se zadržujejo naši fantje. Pokaže mi v smer Jelenovega žleba. Ko prideva tja v bližino vsa vesela, da najdeva stare znance, ni bilo niti enega več. Pač pa dobiva tam dr. Aleša Beblerja in Ljubo Šerčerja z njegovim bataljonom.

Po vojni vprašam Godniča, ki je hodil tam okrog, če je tista municija, hrana in rogovje še tam. Odgovoril je, da so vse odkrili ob ofenzivi. Kasneje se pa še sam s svojim nečakom iz Postojne podam na ogled kraja starih spominov. Pa rečem nečaku, naj spleza na jelko, če je morda gor še rogovje jelenov. In res, fant zavpije z jelke: »Stric, še stal!« Za eno rogovje me je prosil prijatelj Venče Žnidaršič iz Gorice. Rad bi ga imel za spomin na lov v vojni. Nisem mu mogel odreči, ko mi je pa toliko dobrega naredil v tistih hudih časih.

Ko danes po tolikih letih gledam v svoji lovski sobi to jelenovo rogovje, z datumom in krajem uplenitve: Gadovec — 18. 12. 1941, vidim pred seboj tudi Janeza Vadnjala-Štajerjevega iz Žej, malega kmeta in divjega lovca, vedno nasmejanega, ki je moral umreti

zato, ker je ljubil gozd in svobodo. Po njem nosi danes šola v Prestranku ime. Obudijo se mi spomini na tiste čase, ko sva »igrala divjega lovca« po teh obširnih gozdovih.

Ker bo kdo vprašal, zakaj smo bili divji lovci, moram razložiti. Ob prihodu Italijanov v naše kraje smo imeli lovsko družino Slavina in nosili za klobukom znake SLD. Italijani so nas spraševali, kaj to pomeni. Odgovarjali smo jim, da je to znak lovskega društva Slavina, dejansko pa seveda znak Slovenskega lovskega društva, kar

je bilo strogo prepovedano. Društvo je imelo v zakupu lovišče občine Slavina. V njem so bili včlanjeni vsi tamkajšnji napredni slovenski lovci.

S prihodom fašistov na oblast so pa ti pričeli odvezovati članom orožje in lovska dovoljenja. Na licitaciji lovišča je nastopilo fašistično društvo »Dopolavoro« in ga prevzelo v svoje roke. Mi smo se pa ilegalno organizirali v divje lovce. Italijani si v strahu pred volkovi in nami niso upali daleč od središč, kjer so pokali ptice pevke, mi pa v gozdovih srnjad.

Vsi organizirani divji lovci so se tudi vključili v ilegalne protifašistične organizacije, saj so znali držati jezik za zobmi, hoditi neslišno, poznali so vsako stezo in vsako drevo v tamkajšnjih obširnih gozdovih. Razen tega so pa vsi tudi znali ravhati z orožjem.

Ker sta ti dve trofeji viseli nekaj let na dežju, snegu in soncu, sta zelo obledeli. Niso pa obledeli spomini na vse tiste moje dobre prijatelje, ki jih ni več med nami. Padli so tudi za to, da danes svobodni lovimo v naših gozdovih, gorah in na poljih.

Gore – kakor beli cvetovi

Janko Perat — ilustriral Peter Adamič

V.

Sivi oblaki snegonosci so se polagoma spuščali z gorskih vrhov. Vse niže so lezli ter prekrivali ostenja in globače. V skoraj popolnem brezvetrju so iz oblakov zaplesale posamezne, drobne snežinke in se poigravale v zraku kot beli metuljčki.

Berginc se je bil že povzpел do Frdamanih čukel in zdaj ga je čakalo najtežje. Sedel je, da se malo

odpočije in oddahne, preden vstopi v prepadna ostenja. Naloga, ki ga je čakala, ni bila lahka. Svet je bil zaledenel in po kotanjah je bil sneg zmrzel in trd, zbit od plazov. Bergincu je bilo vselej nekoliko tesno pri srcu v Frdamanih čuklah, čeprav so ga divji robovi in previsi čudno privlačevali. Tu je dobil resničen občutek, da živi in da je življenje vredno. Tu je preizkušal svojo moč in spretnost. Zastajal mu je dih, kadar je v kočljivih

okolščinah grabil za oprimki, ko je visel kot pajek v prepadasti steni. Toda ko so bile težave premagane, ko je na nasprotni strani izstopil iz izpostavljenih čukel, je čutil v sebi mogočno zmagoslavje z navdihom opojnosti. Vseh prečenj Frdamanih čukel in drugih ostenj Jalovca, Mareža in Grintovca se je spominjal. Spomnil se je vsake podrobnosti in vseh nevarnosti, ki jim je za las ušel. To so bile trofeje, ki jih je zbiral v spominu kakor zbiralec trofeje na steni.

Po uspešnem prečenju ali vzponu je v sebi čutil enako zadoščenje kakor Peter in Hanza, kadar sta uplenila posebno lepega gamsa. V ostenje ni šel zaradi plena, čeprav mu ni bilo vseeno, če nič ni prignal pred cev. Gamse je vedno tiho, brez velikega vznemirjenja pogledal tja, kamor je hotel. To je bilo zanj vprašanje sposobnosti in časti. Zato je bil danes zaskrbljen, kajti vedel je, da gamsi čutijo sneg in se že spuščajo navzdol, v pas gozda, na varno pred velikimi snegovi in plazovi, ki se trgajo v sveže zapadlem snegu. To je tudi ugotovil po sledih, ki so vse peljale navzdol, v varni objem gozda. V njem bodo potem počakali, dokler ne preneha snežiti in dokler plazovi zopet ne očistijo strmin vse do ruše. Nato se bodo zopet vrnili v ostenja, kjer je suhe trave za pašo v izobilju.

»Slabo kaže,« je razmišljal. »V Frdamanih čuklah ne bo več gamsov, razen v Smrečju. Kako priti tja? Še poleti je nevarno, kaj šele sedaj. Toda ni pomoči, kar bo pa bo.« Odločil se je, si navezal deruze in vstopil v izpostavljene strmale.

Smrečje je dober hektar velika, razdrapana polica z ošiljenimi robovi in vrtačami, z redkimi smrekami, zakrčljanimi bukvami in viharniki ter ruševjem. V Smrečju so se skozi vse leto zadrževali posamezni gamsi. Tja so se zatekali

Priplazil se je do roba, ki je kot velik zob molel iz strmine...

tudi v snegu, vendar je bila površina premajhna za večje trope.

Proti tej polici se je namenil Berginc. Počasi in previdno, korak za korakom je stopal, preizkušal vsako stopinjo, vsak oprimek in se varno pomikal skozi izpostavljene vezi in police. S strmin so plazovi odnesli sneg. Pokrite so bile s suho, zmrazilo in krhko travo, katere sta se držala slana in ivje. Zato je bil svet še bolj spolzek, nevaren. Razen tega pa je ostal v kotanjah in razpokah zbit, zmrazil sneg, ki je še bolj otežkočal stopinje.

»Danes bo trda,« je pomislil. »Prekleto smo neumni! Zakaj nismo raje doma zaklali domače koze in jo spekli, pa bi mi ne bilo treba izpostavljati življenja v teh frdamanih stenah. Toda zdaj sem tu

in na nič drugega ne smem misliti, kakor da pri nobeni stopinji in prijemu ne smem narediti napake.«

Priplazil se je do roba, ki je kot velik zob molel iz strmine in se za njim malce oddahnil, nakar je krenil naprej. Toda še poprej si je ovil cepinov jermen okrog roke, da ga ne bi zgubil. Potreboval ga bo za sekanje stopinj v trdem snegu. Spustiti se mora navzdol, potem preko globoke, trme grape, podobne kaminu v navpični steni, in na ono stran, kjer se začinja polica z majhnim krčljivim gozdičkom, imenovanim Smrečje.

Medtem se je megla spustila že čez Frdamane čukle in jih prekrila. Sneg je rahlo naletaval in zdelo se mu je, da je mraz še bolj pri-

tisnil, ker se zaradi počasnega prečanja ni mogel ogreti. Toda moral je skozi, za ceno življenja! Pripeljal je že v grapo in led v njej je bil prekrit s tenko plastjo snega. Berginc je poskušal v led vsekati stopinje, a led je bil pretanek. Z vsakim udarcem so se luščile ledene plasti s skale, ki je vkljub temu ostala poledenela. Z veliko previdnostjo mu je že skoraj uspelo prečiti grapo, ko je naenkrat občutil, da ne stoji dovolj čvrsto, da bi mogel zamahniti s cepinom in si otrepi pot naprej. Nazaj si tudi ni upal, ker bi bilo obračanje še nevarnejše. Pa ne samo to. Povratek bi pomenil umik, pomenil bi, da ga bosta prijatelja zaman čakala. Začenjalo bi ju skrbeti in kdo ve, kaj bi se utegnilo zgoditi. Ni druge izbire kot samo naprej. Toda kako? Po roki, s katero se je krčevito držal edine čvrste opore, ga je spreletela drhtavica.

»Še strah naj me zgrabi, pa bo res po meni,« je pomislil in s silno voljo zatrl v sebi nemir. Zavedal se je, da strah v takih okoliščinah pomeni — smrt. Na vsak način mora najti način, kako naprej. Natančno je pregledal svet pred seboj in iskal najboljšo možnost. Grapa se je nehala dober meter pred njim, v skoraj navpičnem pragu, ki pa je imel večjo razpoko, kamor bi se mogel uloviti, če bi napravil samo še en korak. Toda to ni bilo mogoče. Samo skočiti bi mogel in če bi mu pri odzivu ne spodrsnilo, bi se lahko ujel za razpoko.

»Kaj če mi spodrsne?« je pomislil in roka mu je spet zadrhtela v prvobitnem strahu.

»Ni časa za razmišljanje, čim bolj bom premišljal, tem slabše bo.« In odločil se je. Z zobmi je strgal rokavico z desne roke, se prekrižal, še enkrat ocenil skok in se s silo, ki mu jo je dala ogrožena bit, odgnal...

Z desno roko mu je uspelo zgrabiti se za razpoko, toda zaradi teže te-

lesa in poledenelega roba mu je roka zdrsnila in se zagozdila v razpoki. Obupno je zamahnil z levico in se z njo oprijel nekoliko više. Rešen je bil. Obvisel je v steni, toda v desnici, ki se je zagozdila v razpoki, je začutil silno bolečino, ki bi ga kmalu premogla. Z obema rokama se je potegnil kvišku, dokler ni s prsi prevahnil teže na prag, na varno. Kljub bolečini v roki se mu je srce zasmajalo. Zmogel je, rešen je bil. Izvlekel je okrvavljeno desnico in se potegnil naprej, na vrh praga. Roka ga je bolela, da bi stokal, zlasti še zaradi mraza, ki se je neusmiljeno zagrizel v rane. Zato jo je hitro povezal z robcem in si spet nataknil rokavico.

Šele sedaj se je razgledal. Toda skozi megleno sivino je videl le zabrisano brezoblično gmoto najbližjih smrek, drugega nič. Proti svoji navadi je zavpil, da bi prepodil gamse. Drugikrat je gonil tiho, saj je užival v tem, da jih je prelisičil. Gamsi niso bili vznemirjeni in so se počasi umikali pred njim, da je imel strelec možnost izbrati in oceniti. Brez glasu se je gamsom nastavljal zdaj zgoraj zdaj spodaj, kakor je narekovala potreba in jih pritiskal do strelcev. Ko je zavpil, je prisluhnil in ko je zaslišal kamenje, ki se je rušilo izpod gamsov, se je zadovoljen oddahnil...

(Pride konec)

Po lovskem svetu

Iz »NEWSLETTER« 1971

ki jih izdaja Evropski informativni center za varstvo narave, Strasbourg

Nepal: Nepalska vlada je prepovedala lov na tigre (*Panthera tigris*) in pantre (*Panthera pardus*) ter uvoz in izvoz njihovih kožuhov. (Panda-News, febr.)

ZSSR: Beli medved, usurski tiger, kamčatski bober, gorska antilopa, srednjeazijska gazela, droplja, plamenec in čaplja so zavarovani; lov na te živali je kazenski prestop. Usurski tigri, losi, sajga antilope in plamenci, še pred nedavnim na robu propada, so se spet namnožili do varnega števila (World Wildlife News).

Poljska: Vlada je povišala kazni za divji lov in malomarni lov ali ubijanje zaščitениh živali. Kazni so lahko celo do 60 000 novih din (World Wildlife News).

Švedska: Populacijo medvedov

(*Ursus arctos*) ocenjujejo na preko 400, medtem ko jih je bilo pred nekaj leti komaj 300; kaže, da so se medvedi razširili proti jugu. Ris (*Lynx lynx*) prav tako številčno narašča, medtem ko kaže, da so volkovi (*Canis lupus*) izginili; rosomah (*Gulo luscus*) je zelo ogrožen. Podobne so razmere tudi v drugih skandinavskih deželah (Swedwn Now, april 1971).

Italija: Ker so stavkali čuvaji v narodnem parku Gran Paradiso, so divji lovci uprizorili pravi pokol. V začetku oktobra so pobili okoli 200 gamsov in 100 kozorogov. Gran Paradiso štejejo za najboljše čuvan narodni park v Italiji. (Corriere della sera, 20. oktober 1971).

J. G.

Lovski oprtnik

Sklep Lovske zveze Slovenije o zaščiti divje race mlakarice

Lovska zveza Slovenije je na občnem zboru 6. 3. 1971 sklenila, da divjo raco mlakarico lahko lovimo v Sloveniji samo od 1. 10 do 1. 2. Priporočeno je bilo tudi, naj rac na vodi ne streljamo, še posebno ne v jate na vodi.

Tudi ob Dravi se je z izgradnjo hidrocentral spremenilo živalstvo in rastlinstvo. Dokler je bila Drava še hitra in njeni obrežji z malo grmovja, so bile race gost le ob jesenskem preletu, gnezdljo jih je pa tu zelo malo, tako da raca ob Dravi sploh ni bila upoštevana kot divjad.

Sedaj počasi tekočo Dravo, ki je polna sipin in rokavov, oživljajo številne jate rac, ponirkov, čaplje in druge vodne ptice. Divje race s svojim značilnim letom, čaplje pa s svojim značilnim glasom in stojo v vodi vzbujajo občudovanje vseh ljubiteljev narave.

Mlakarica je ob Dravi postala številnejša zaradi tega, ker se Drava na svojih obrežjih vedno bolj obdaja z zaščitnim grmovjem, na sipinah in v rokavih pa je začela rasti vodna trava in trstje, ki ji nudi zavetje. Tako je ta raca začela tudi gnezdliti v naših krajih. Z veseljem opazujemo, da je iz leta v leto več teh lepih ptic.

Naša LD je že na lanskem občnem zboru razpravljala o predolgem lovem času na raco mlakarico. Številne race še jeseni namreč vodijo mladiče, spomladi pa, če je vreme ugodno, z gnezdenjem pričnejo že konec marca.

Sklep Lovske zveze Slovenije je obvezen za vse lovske organizacije, zato poskrbimo, da se ga bodo tudi vsi lovci držali. Če ne zaleže lepa beseda, pa naj

odločajo disciplinska razsodišča! Od izpolnjevanja tega sklepa bomo imeli vsi korist, saj bo več rac in v času lova nanje več lovskih užitkov.

Maks Jamšek,
Ratlje ob Dravi

S šibrami po prašičih in izposojanje orožja

V mariboskem »Večer« od 17. 11. 1971 A. S. opisuje, kako se je skupaj s člani LD Spodnje Ptujsko polje udeležil lova na divje prašiče. Med drugim piše: »V grmovju je nekaj zalomastilo in ko da bi se privarili sodi, so prilomastili trije merjasci, je veselo pripovedoval lovec Janez Kostanjevec iz Bukovec. Ker smo imeli v puškah naboje le za drobno perjad, smo nekaj trenutkov začudeni gledali, nato pa je zapokalo, kot bi bili na soški fronti. En merjasec se je zgrudil, dva pa sta se ranjena obrnila ter zbežala do Drave...«

Ali člani LD Spodnje Ptujsko polje ne poznajo zakonskega predpisa, s katerim je streljanje na prašiče s šibrami prepovedano? Pisec A. S. nadalje piše: »Toda v haloških gozdovih sta se skrivala še dva merjasca — oba ranjena. Zato se je nekaj lovec iz LD Spodnje Ptujsko polje pridružilo lovem iz LD Cirkulane, da bi skupno našli ter dokončno pokončali nevarni zverini. Seveda z Vladom nista hotela zamuditi izredne priložnosti, da doživiva — lov na krvoločno zverino. Pridružila sva se lovcom, ki so šli v gozdove med Borlom in Vidmom. — Oča (Franc Debeljak), posodite mi puško, sem se tedaj ojunail, veste je bolj varno, če imam za vsak primer puško. — Kar vzemi jo, saj znaš z njo ravnati... — Debelo uro smo poskušali najti ranjeno zverino, a uspeha nismo imeli...« Dva prašiča obstreljena s šibrami sta torej nekje najbrž v mukah poginila.

Zopet primer, da je na divjega prašiča lovsko pravičen edino strel s kroglo. Sicer je pa A. S. krstil divje prašiče za »krvoločne zverine«, ki naj le v mukah poginejo. Toda če bo še kdaj koga prosil za puško, naj ve, da je nošenje lovske puške brez lastnega orožnega lista kaznivo. Isto velja za posojanje, tovariš Debeljak!

-elf-

Kravo namesto jelena

Kako donosen je inozemski lovski turizem, so se lahko prepričali lovci LD Novo mesto. Lovski gost iz Italije, ki je 19. oktobra 1971 lovil v njihovem lovišču, je storil imeniten lovski podvig. Pri vasi Brezova reber je spravil na dlako kravo namesto jelena oz. košute. Izredno lovske spretnosti pa je dokazal predvsem s tem, da je z enim strelom ubil kravo in — svojega psa.

Posebno priznanje zasluži tudi domači lovec, ki je tujega lovskega gosta spremljal in mu omogočil tako izdaten »lovski blagor«.

Lovski gost je vsekakor moral biti vesel svojega podviga, saj je drago plačal »trofejo« in med vožnjo nazaj v Italijo mu pes v avtomobilu ni delal nadleže.

Tudi kmetje se veselijo in

protestirajo hkrati. Veselijo se zato, ker bi še marsikdo rad dal za tak denar kravo »za odstrel«, protestirajo pa zato, češ da v bodoče kak navdušen inozemski strellec utegne zamenjati tudi kako njihovo glavo z butico divjega prašiča.

A. K.

Moj prvi zajec

Bilo je proti koncu prve svetovne vojne, takrat, ko so stari Habsburžani vse tiste, ki so srečali Abrahama, klicali na pomoč; med njimi je bil tudi moj oče. Ko smo zvedeli, da bo moral zamenjati svojo lovske puško z vojško, je bila moja prva skrb, kam bom lovske shranil oziroma skril.

Vojne je bilo konec in oče se je zdrav vrnil domov. Ko smo prvi večer po vrnitvi sedeli v sobi in poslušali njegove doživljaje, sem opazil, da je večkrat pogledal moje trofeje na steni. Ker sam ni nič rekel, sem ga vprašal, če so mu všeč. »Kaj si jih ti, smrka-vec? Dobro, da se ti ni kaj pripetilo.«

Nekaj mesecev zatem sem se šel učiti kovaške obrti v Trbonje, kjer pa nisem imel priložnosti za lov. Kadar pa je šel tamkajšnji lovski zakupnik Pungartnik s svojimi »jagri« mimo naše kovačnice, sem žalostno gledal za njimi in si želel,

Foto Vl. Pleničar

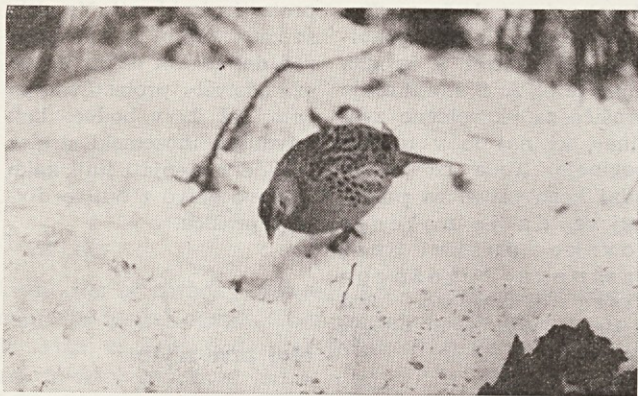

Foto J. Barič: V stiski je vsako zrno dragoceno

da bi bil tudi jaz tako srečen in šel z njimi.

Po odsluženju vojaškega roka sem bil pa nekako bolj navdušen na dekleta kakor na divjad.

Naš sosed in gostilničar, po domače Fancat, je bil takrat zakupnik lovišča katastrske občine Pameče in je tisto jesen priredil lov, na katerega je povabil tudi mojega očeta. Stojišče v prvem pogonu mu je bilo odkazano pri Osirniškem križu, kjer je uplenil lepega lisjaka. Po lovu je bilo v gostilni vse pripravljeno za »zadnji pogon«. Doma smo se pa začudili, ker je oče prišel takoj po lovu domov, kar ni bila njegova navada. Legel je v posteljo in drugo jutro smo poslali po zdravnika, ki je ugotovil težko pljučnico. Čez 8 dni je odšel v večna lovišča.

Brat je prevzel posestvo, puško pa sem si prilastil jaz. Najbližji kmet, po domače Škof, je bil takratni zakupnik katastrske občine Legen, pa še župan povrhu. Imel je štiri hčere, od katerih je bila starejša godna za možitev. Zato sva se z očetom Škofom kaj kmalu spoprijateljila. Dal mi je dovoljenje, da lahko v prostem času hodim po revirju za roparicami. Pri-dno sem čuval srne in zajce, mimogrede pa še županova dekleta. Zelo vneti za lov smo bili štirje: kmet Trenkl, oče Škof, jaz in Gustl, Škofov konjar, ki je bil pravzaprav samo brakir. Komanda je bila taka, da smo morali v nedeljo zju-

traj k šesti maši, ob osmih pa je bil pri Škofu zbor. Dobro se spominjam neke nedelje. Trenkl je bil že v kuhinji, oče Škof pa je obulval škornje. Mati je prinesla zelenko in čašo. Najprej je natočila Trenklu, ker je mene zavoljo hčere še vedno postrani gledala. Trenkl pokusi, poduha, pa spet pokusi, nakar začne: »Vi, mati, za jagre je šnops, žegnano vodo pa shranite za verske obrede!«

Pred odhodom, ko smo privezovali pse, je rekla mojim lovskim tovarišem: »Ima kdo kak rezervni jermen za Ferda, da ne bi kot po navadi okrog enajste že prišel pomagat Faniki kuhat kosilo?« Ta dan sem zdržal na lovu do konca, a kljub temu nisem prišel do strela.

Druga nedelja je bila prosta, ker so župan Škof imeli občinsko sejo. Zato me je tista povabila, naj pridem popoldne k njej, ker bo sama doma. Mati in sestre bodo šle k večernicam, oče pa bo na seji. Vabila sem bil zelo vesel, a na žalost opoldne dobim sporočilo, naj pridem gor ob enih, ker gremo v Sirnikovo lisice preganjat. To mi nikakor ni šlo v račun. Vendar sem obesil puško na ramo. Ko sem prišel gor, sta bila onadva že pripravljena za odhod. Rekel sem jima, naj gresta kar naprej, jaz da bom že prišel za njima. Onadva sta me ob gozdu čakala toliko časa, da jima je pes ušel v goščo, dvignil zajca in ga pognal naravnost proti meni, ko sem jo

mahal za njima. Preden sem snel puško, napel petelina, je bil zajec že v mladem gostem smrečju. Iz puške pa je kljub temu počilo. Šele tedaj sem pričel pre-mišljati, zakaj se nisem pripravil na strel, saj sem zajca zagledal že od daleč. Sem pač zgrešil, zaradi tiste tam doli! Jezen sem bil nanjo, da sem jo poslal nekam... Ko sem se nekoliko umiril, sem šel pogledat, kam sem ustrelil, pa mi je skoraj dih zastal: zajec je ležal na mestu mrtev. Od veselja nisem vedel, kaj naj naredim. Prijel sem ga za zadnji nogi in jo mahnil nazaj k njej. Ko sem odprl hišna vrata, je sedela pri šivalnem stroju. Ko me je zagledala z zajcem v roki, je skočila kvišku in mi čestitala. Rekel sem ji samo, naj nese zajca v klet na hladno, jaz pa sem že tekkel za onima dvema. Že od daleč ju zagledam, kako vsa nervozna sedita ob robu gozda in se pogovarjata. Ko se jima smejoč približam, je oče Škof pošteno zarobantil, češ da ne poznam lovske discipline. Šele med potjo sem ga spravil toliko k dobri volji, da me je poslušal. Vse popoldne smo lovili, a razen lisice nismo videli ničesar. Toda kljub temu sem se tisti dan vračal domov tako dobre volje, da bi bil najraje vriskal. Jaz edini sem uplenil zajca, svojega prvega zajca! Zato smo tisti večer pri Škofu malo globlje pogledali v kozarce, da sem vso noč sanjal samo o zajcih in lisicah. Drugi večer sem bil k Škofu povabljen na zajca v oma-ki. Imeniten je bil. Fanika me je narahlo sunila z nogo pod mizo in mi zašepetala: »Saj ne bi bil tako dober, če ga ne bi ti ustrelil.«

Ferdo Cesar

Čudno čustvovanje

V decembrskem »Lovcu« 1971 sem bral članek pod naslovom »Besede iz groba«. Kot celota, menim, ima članek čustveni pomen, vendar ta čustvenost pod drob-

nogledom popolnoma zbledi, ker posamezni deli član-ka niso v skladu z osnovnim moralnim in pravnim pojmovanjem ter lovsko etiko oziroma miselnostjo vseh pravih lovcev.

Da, mnogi lovci, živi in pokojni, so bili v bližnji preteklosti divji lovci iz raznih razlogov, ki so opravičljivi ali neopravičljivi. Le-ti so se potem, ko je bilo možno, večinoma vključili v lovske vrste ter postali lovci v pravem pomenu besede. Nekateri so celo postali več ali manj zaslužni v lovskem udejstvovanju ter so bili tudi odlikovani ali pa deležni pohval. Drugi so bili in ostali drugačni, a vedli so se kot pravi lovci. Zaradi tega ni treba obujati preteklosti in naj o njej zgovina molči, zlasti pa ne tistega, kar bi lahko vrglo senco na njihov spomin. Ni treba torej omenjati ali oživljati v čustvenem smislu stvari, ki pripadajo preteklosti in tudi ne spadajo v naše glasilo v neprimerni obliki. Vse napisano mora imeti več ali manj tudi vzgojni prizvok, ki lahko poudari izraze čustvovanja nasproti pokojnim, ki naj bi nam bili za vzor. Vrine naj se poveljujejo, nelovska dejanja pa opisujejo ali obsojajo tam, kjer je za to mesto in potreba.

Ing. Dušan Šušteršič

Z lestvo po vidro

Bilo je pred leti, v drugi polovici februarja. Nebo je bilo brez oblakov in svetil je ščip. Odšel sem za Mestinjščico. Nedaleč od ceste iz Pristave proti Podčetrku je bil takrat še mrtev zatok — »lava« so mu rekli — opuščena struga, mrtvica, v kateri je bilo mnogo rib. Po sledovih sem ugotovil, da hodi v »lavo« vidra na lov. Pas med lavo in potokom je bil širok komaj 3 metre. Na tem pasu sem v kritju obstal, saj sem od tu lahko hkrati opazoval potok in lavo. Ko sem že precej dolgo čakal, sem zaznal šum v potoku, zato sem

osredotočil tja vso pozornost, vendar tam ni bilo ničesar. Obrnil sem glavo proti »lavi« ter zagledal vidro, ki se je pravkar potegnila iz vode. Dvignil sem puško, pomeril ter že hotel sprožiti — a vidra je bila hitrejša. Štrbunk in ni je bilo več, pod vodo je splavala proti drugemu koncu »lave.« Voda je zavalovila, nato pljusk v potoku in konec... Dobro me je... Lahko si mislite, da mi ni bilo vseeno.

Odšel sem na nekaj deset metrov oddaljeno brv, prečkal potok ter ob desnem bregu nasledoval vidro v smeri vodnega toka. Hodil sem neslišno, postal, poslušal, spet hodil, pa nič... Ura v farni cerkvi sv. Eme je bila 11, hladno je postajalo, zahotelo se mi je kaditi. Obstal sem za košatim vrbovim grmom, ko sem nenkrat zaslišal niže v potoku močan štrbunk. V trenutku sem se zbral, snel puško z rame in odpahnil varovalko. Zaslišal sem valovanje, nato še pihanje, vidra se je približevala grmu, za katerim sem stal. Ni me zaznala, plavala je mimo mene proti toku ob desnem bregu ter na sipini, oddaljeni kakih 15 metrov, izstopila. Puška je bila v trenutku pri licu, pomeril sem, sprožil in zadel. Strel jo je dobesedno vrgel v vodo, kjer se je premetavala in pljuskala, da se je penila voda. V ihti sem sprožil še drugič in seveda zgrešil. Več nabojev nisem imel, ker se pri lovu na vidre ne porabi mnogo municije... (posihmal sem ravnal drugače). Vidra je bila težko ranjena, vendar še toliko pri moči, da se je potegnila pod bližnji grm. Prižgal sem baterijo ter se preril skozi grm ter osvetlil vodo pod grmom. Da, vidra je bila tam. Spuščala je čudne glasove, kakor zdihovanje težkega ranjenca. Iztegnil sem roko, da bi jo zagrabil, pa je šavsnila proti meni, da me je tako početje koj minilo. Takoj nato je čisto postrani komaj odplavala čez potok in pristala na levem bregu med vrbovimi koreninami. Nekaj časa je tam še zdihovala in se pre-

metavala — končno se je umirila. Čakal sem ves vznemirjen, če se bo še kje kaj premaknilo... Nič. Ucvrl sem jo po desnem bregu navdol proti Osetovemu mostu, kolikor so me nesle noge, prečkal most pa ob levem bregu nazaj do mesta, kjer je ostala vidra. Ves zadihan sem začel iskati, a to ni bilo tako enostavno. Breg je bil tam tako izpodjeden, da sploh nisem mogel do vode. Trudil sem se in mučil ter ob tem kmalu zletel v vodo, ki je tam kar pošteno globoka.

Prišel sem do spoznanja, da sam nič ne morem, rabil sem pomoč, potreboval sem dolg kavelj ali lestev. Ura je bila že krepko čez polnoč in nikjer ni bilo žive duše. A imel sem srečo; po cesti v neposredni bližini potoka sta prižvižgala moja bivša učenca Jure in Janez, ki sta se vračala s potepa. Takoj smo se zmenili; Janez je iz domačega skednja prinesel lestev, s katero smo šli za potok. Štirimetrski lestev je bila komaj dovolj dolga, da smo premagali izpodjedeni breg in globoko strugo. Jure je zlezal po lestvi do gladine ter začel s palico bezati med korenine, kjer je nazadnje le otipal nekaj mehkega. Prepričal se je, da je vidra res mrtva ter jo z roko potegnil izmed korenin.

Lestev, ta klasični stari rekvizit, ki je včasih služila fantom za vasovanje, smo tokrat uporabili za drugačen, poseben namen.

Ernest Rečnik

Fotoamater

Pri kozolcu

Nekaj dni pred novim letom 1971 sva z ženo prebila v lovski koči na Skaručni v lovišču LD Vodice. Visok sneg je prekril hribe in doline, da je drevje ječalo pod

belo težo. Za človeško oko bela opojnost, za preneka-tero divjo žival pa beli grob. Drobne ptice so priletavale prosit za hrano prav na okno lovske koč. Kdo bi jim ne pomagal!

Naslednji dan, ko je ponehalo snežiti, je prišla pred koč, ne več ko 3—4 metre od vrat drobna srnica. Proseče me je gledala s svojimi temnimi očmi. Ko bi mogel ta ljubeznivi, proseči pogled ujeti na film! Toda moj zvesti spremljevalec foto-

aparat je pomotoma ostal doma v Ljubljani. Takoj naslednji dan sem odšel ponj. Toda srnica tako blizu koč ni prišla več.

Na Silvestrovo popoldne pa me ženka pocuka in pokaže skozi okno. Da, moja srnica gazi sneg proti kozolcu kmeta Mira Vodeta, ki vsako zimo pusti v njem dovolj hrane tudi za »uboge živali«, kakor pravi. Nameril sem skozi okno svojo »Praktico«, s teleobjektivom občutljivosti 1,5/5 in goriščnico

250 mm. Mračilo se je že in hitro sem se odločil: pri filmu 20 DIN zaslonka 4 in čas 0,50 sekunde. Srnica še ni bila pri kozolcu, ko »streljam« prvič na 80—100 m. Hitro se je mračilo, na Silvestrovo je kratek popoldan. Za srnico je prišel iz gozda še srnjaček in skozi drugo okno sem »ustrelil« drugič.

Toda mladiča nista bila dolgo sama, kmalu je bila za njima še skrbna mati srna. In tam v daljavi pod drevjem mi ženka pokaže še očeta srnjaka. Zopet »streljam« na vse štiri hkrati in vsi štirje »padejo« na film. Takšne moči nima nobena puška! Le dobro pogledajte, tudi srnjaka tam v ozadju sem medlo »zadel«.

Potem, ko so se tako slikali in zadostili moji foto-lovski strasti, se je mrak povsem zgostil in srnjad je v miru obedovala in hkrati večerjela pri kozolcu dobrosrčnega kmeta Vodeta.

Vladimir Pleničar

Mladi pišejo

Ogled muflonov

LD Polhov Gradec je povabila člane LD Šentjošt na ogled muflonov. Kot bodoča lovka sem tudi jaz z velikim zanimanjem odšla z očetom.

Zmenjeno je bilo, da se dobimo 25. aprila 1971 v Polhovem Gradcu s tamkajšnjimi lovci. Od tam smo se potem skupaj odpeljali v Zalog h kmetu, pri katerem so bili mufloni v obori. On je skrbel zanje, dokler jih niso izpustili. Čeprav se je ponujal dež, smo vseeno s kmetom odšli in kmalu od daleč zagledali za visoko ograjo trop muflonov. Stali so in nas gledali. Ko so videli, da se približujemo, so drug za drugim odskakljali in se poskrili.

Kmet nam je pripovedoval, da jim vsak dan prinaša

hrano. Prve dni so se ga bali, kmalu pa so se ga tako privadili, da so mu postali pravi prijatelji. Kadar jim je deval hrano v jasli, so se zbrali kar okrog njega. Radi bi jih še videli, da bi naredili kak lep fotografski posnetek. Nekdo izmed nas se je zunaj ograje priplazil do muflonov, a so jo že ucvrli na drug konec ograjenega gozda. Bili so zelo urni. Že po nekaj sekundah jih ni bilo več videti. Zopet se je nekdo priplazil do njih s tretje strani in spet so morali teči. Bili so enako urni v hrib navzgor kakor s hriba navzdol. Bali so se nas, ker nas je bilo mnogo.

V tropu je bilo tudi nekaj jagnjet, ki v teku niso prav nič zaostajala za starejšimi. Tako smo jih vsaj nekajkrat videli, čeprav samo za nekaj minut. Začelo je deževati in morali smo pod streho. Predstavniki LD Polhov Gradec so nas povabili tudi v njihovo lovsko kočjo na prigrizek. Ko sem v lovski koči občudovala muflonove rogove na steni, mi je neki tovariš povedal, da je bil to eden najstarejših in najlepših pripeljanih muflonov, da pa je poginil.

V upanju in želji, da se bo ta divjad pri nas ohranila in razmnožila, je postajala naša družba vse bolj živahna. Ob koncu smo se še podpisali v knjigo obiskov in se zahvalili za lep sprejem ter se priporočili še za kak tako zanimiv ogled in srečanje.

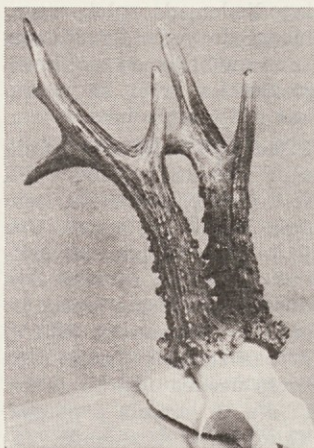
Mirica Slabe,
Podlipa pri Vrhniki

Lovska organizacija

Letos slovenska lovsko razstava

Slovensko lovstvo je v povojnih letih vidno napredovalo, organizacijsko in v gojitvi divjadi. Prazna lovišča, ki smo jih po osvo-

boditvi dobili v upravljanje, so zopet zaživela. Stalež divjadi se je povečal in v mnoge revirje je bila naseljena nova divjad. S smotrnim gospodarjenjem in gojitvijo smo slovenski lovci dosegli uspehe, s katerimi se uvrščamo na svetovno raven. Za slovensko lovstvo je značilno pred-

Iz lovišča LD Gaj pri Mariboru, 129,50 točke, uplenitelj ing. P. Pečarič

vsem, da je zgrajeno na samoupravni in socialistični osnovi ter zavednosti lovcev. Za članstvo v lov. organizaciji ni osnova gmotno stanje in položaj človeka, ampak je dostopno vsakomur, ki ima pravilen odnos do narave, do divjadi in seveda do dela v lovišču. Tak razvoj lovstva je po vojni pr'pomogel do velikega napredka, ki pa je naši širši družbi še premalo znan. Zato je prosvetno komisijo Lovske zveze Maribor že tri leta spremljala misel, da se z lovsko razstavo tukajšnje zveze predstavi družbi in prikaže svoje dosedanje uspehe. Po daljšem razmišljanju pa smo prišli do zaključka, da bi bilo umestno prirediti veliko Slovensko lovsko razstavo in na demonstrativen način prikazati uspehe vsega slovenskega lovstva. Zato smo 6. 3. 1971 v Radencih predlagali občnemu zboru LZ Slovenije, da LZ Maribor priredi leta 1972 ob sodelovanju LZ Slovenije »Slovensko lovsko razstavo« v Ma-

riboru. Predlog je bil soglasno sprejet, LZ Maribor pa je pričela z intenzivnim delom in s pripravami ter določila čas razstave od 7. do 15. oktobra 1972 na gošpodarskem razstavišču v Mariboru.

Ta razstava bo predvsem prikazala:

1. dosedanje uspehe slovenskega lovstva,
2. poučno strokovni pomen lovstva,
3. gospodarsko turistični pomen in
4. športno rekreacijski pomen.

Razvoj slovenskega lovstva bo prikazan z grafikoni in statistikami ter z vrhunskimi trofejami, ki bodo ocenjene po mednarodnih predpisih. Podeljene bodo bronaste, srebrne in zlate kolajne. Razstavljene bodo tudi trofeje z rdečo in zeleno piko, s čimer bo predvsem prikazan nepravilen in gojitveni odstrel. Razstavljene bodo tudi deformirane trofeje, posledica nepravilnega genetskega in hormonskega razvoja, ter rogovje pohabljenosti rasti.

V času razstave bodo predvajani filmi o življenju in gojitvi divjadi ter o varstvu narave. Organizirana bodo razna predavanja in posvetovanja o lovstvu, mednarodno strelsko tekmovanje itd.

Pripravljalni odbor predlaga vsem LD, da pričnejo z zbiranjem podatkov o trofejah, ki bi bile primerne za razstavo. V Sloveniji je še lepo število vrhunskih trofej, ki še niso bile razstavljene in ocenjene. Sedaj je vsakemu lastniku dana možnost, da dá tako trofejo oceniti in jo pokaže javnosti. LZ Maribor v ta namen že tri leta vodi register vrhunskih in nenormalno razvitih trofej. Vsako leto se ob ocenjevanju trofej po lovskih družinah vnašajo v register vsi potrebni podatki o trofejah, primernih za razstavo. Na letošnjem občnem zboru LZ Maribor je bil tudi sprejet sklep, da je vsak uplenitelj dolžan dati vrhunsko trofejo na razstavo, kajti noben lovec kot posameznik in uplenitelj nima zgolj svojih zaslug za

njeno ustvaritev, ampak je plod dolgoletnega umnega gospodarjenja in gojitve divjadi širšega kroga lovcev. Že nekaj let si v našem lovstvu vedno bolj utira pot lov s fotoaparatom, s katerim vztrajni lovec upodablja lepote in bogastvo narave. Zato bodo tudi razstavljene lovske fotografije, posnete v slovenskih loviščih. Tri najboljše bodo nagrajene.

Pavel Pečarič

LD Vinica ob Kolpi razvila svoj prapor

Za svojo 25-letnico je LD Vinica ob Kolpi 5. 9. 1971 razvila svoj prapor

Na to veliko slavlje je povabila vse belokranjske lovske družine kakor tudi lovska društva iz sosednje Hrvaške. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik LZS Rado Pehaček, predsednik LZ Bela krajina Janez Žunič, upravnik gozdnega obrata Črnomelj Tone Fabijan, predsednik krajevne skupnosti Vinica Florjan Jaketič, botra in boter Tončka in Ivan Stepan iz Črnomlja. Poleg omenjenih se je slavlja udeležilo več predstavnikov družbenopolitičnih organizacij Vinice in iz SR Hrvaške.

Razvitje je bilo ob 11. uri. Slovesnost je začel tajnik LD Franc Moravec, ki je orisal ta dogodek kot plod dolgotrajnega dela in prizadevanja članstva. Nato je dal besedo predsedniku LD Vinica Evgenu Žagarju, ki je v svojem govoru nakazal pomen lovstva v sedanji družbeni ureditvi, orisal velik napredek v lovski družini in v lovišču pri gojitvi divjadi. Zaželel je, da bi z nezmanjšanim elanom in delom šli tako naprej, da bi bila LD Vinica ponos ne samo lovcem, ampak vsemu prebivalstvu kraja.

Prapor je razvil boter Ivan Stepan, ki se je med drugim iskreno zahvalil za zaupanje in zaželel še mnogo uspešnih lovskih podvigov. Prapor krasi 5 spominskih trakov in 74 zlatih žebličkov.

Na slavnostni tribuni ob razvitju prapora LD Vinica

Ob tej priliki je LD Vinica priredila tudi prijateljsko tekmovanje v streljanju na umetne golobe in predstavnike strelskih ekip nagražila z lovskimi darili.

F. M.

Lovska koča LD Ljubinj

Od leta 1955 se je med lovci LD Ljubinj dosti govorilo o prepotrebni lovski koči. Njeno lovišče, z redkimi gorskimi vasicami, sega od Soče do umetne meje na vi-

šini 1300 m in meri preko 5000 ha.

Sprva skromno število članstva je hitro raslo, prav tako tudi želja po svoji lovski koči. Končno je občni zbor LD aprila 1968 sklenil začeti z gradnjo koče na

Člani LD Ljubinj z gosti pred svojo lovsko kočo na planini Stador

Člani LD Jelenk s praporom (obe foto L. Filipič)

planini Stador. Še istega leta so člani zabetonirali temelje in nanje postavili montažno hišo »Jelovica«. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in nerazumevanja nekaterih se je nabava notranje opreme zavlekla do 1. 1971. Prav tako smo tudi šele lani napeljali vodo, zgradili drvarnico in stranišče.

Dne 5. septembra 1971 smo kočo slovesno izročili svojemu namenu. Starešina je orisal zgodovinsko pot LD in poročal o gradnji koče. Potrošili smo le 3300 din in prispevali 2039 ur brezplačnega dela. Pri tem ne gre prezreti, da so tovariši Pavel Kogoj, Viktor Rutar in Jože Jelenčič tri dolga leta aktivno delali v UO

družine in pri koči, kjer so sami opravili 340 ur prostovoljnega dela. Tudi preko revije »Lovec« zaslužijo pohvalo.

Ivan Božič

Razvitje lovskega prapora LD Jelenk

V nedeljo, 25. 9. 1971, je LD Jelenk razvila svoj prapor pred lovsko kočo na hribu Jelenk nad Spodnjo Idrijo. LD Spodnja Idrija se je na izrednem občnem zboru preimenovala v LD Jelenk. Lovski rog je naznanil pričetek slovesnosti. Prapor je razvil najstarejši član LD, 82-letni Andrej Černilogar, starešina LD Lado Filipič pa je podal kratko kroniko LD. Število članov se je v 17-letnem obstoju LD štirikrat povečalo. V tem času si je družina zgradila tudi lovsko kočo, posebno skrb pa člani posvečajo gojitvi divjadi.

Za starešino sta govorila še predsednik LZ Idrija Bojan Križaj in tajnik te zveze Venčeslav Straus. Oba sta pohvalila delo LD Jelenk, ji čestitala ob razvitju pra-

pora in zaželela vsem članom nadaljnjih uspehov v lovstvu.

Slovesnosti so se razen domačih lovcev in številnih domačinov udeležili še gostje iz lovskih družin Idrija, Dole, Otavnik, Cerčno, Kerkovše, ki so skupaj z zastopnikom LZ Idrija pripeli spominske trakove na prapor.

Najzaslužnejši člani LD so na slovesnosti prejeli odlikovanja.

L. F.

Jubilanti

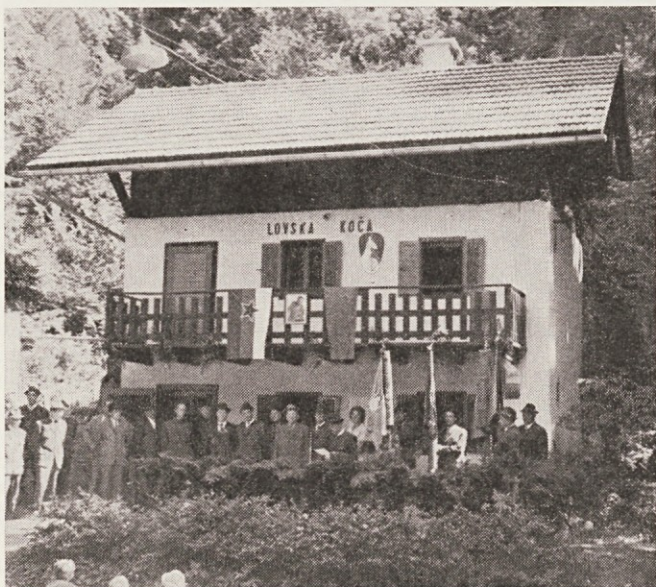
Karel Zadnik se je 8. 12. 1971 srečal z Abrahamom. Rodil se je v Ribnici na Dolenjskem. V bujnih domačih gozdovih se mu je zbudila ljubezen do narave in divjadi. Pred 22 leti se je vključil v LD Lj. Šentvid in LD Polhov Gradec. V obeh družinah je bil član upravnih odborov in je bil za požrtvovalno delo odlikovan z znakom za lovske zasluge.

Ob jubileju smo mu lovski tovariši v koči na Toškem čelu stisnili roko, želeč mu, da bi še dolgo zdrav in poln humorja zahajal v naši lovišči.

LD Lj. Šentvid in
LD Polhov Gradec —
M. A.

Franc Hren, najstarejši član naše LD, je 15. 8. 1971 praznoval svojo 80-letnico in 40 let lovskega udejstvovanja. V lovske vrste je stopil že pred vojno. Po osvoboditvi je bil soustanovitelj LD Plešivica-Žužemberk in več let član njenega upravnega odbora. Še vedno je aktiven, požrtvovalen lovec in zgled mlajšim. Ob njegovem jubileju so se mu lovci za njegovo dolgoletno in vestno delo v LD oddolžili s skromnim darilom. Za jubilej, dragi Jernikov oče,

Lovska koča LD Jelenk (Spodnja Idrija)

vam čestitamo tudi v našem glasilu in želimo, da bi bili še velikokrat z nami na prelepih jesenskih brakadah, z ravnimi cevmi ter s svojo vedro šegavostjo.

LD Plešivica-Žužemberk
A. K.

Iz LD Starše

Konrad Kirbiš, dolgoletni član naše LD in ustanovni član bivše LD Marjeta, je pred nedavnim praznoval 70-letnico življenja in 50-letnico aktivnega lovskega udejstvovanja. Za njegov dvojni jubilej mu iskreno čestitamo in želimo še obilo lovskega užitka ter krepkega zdravja.

Stanko Šild, naš dolgoletni aktivni član, se je pred kratkim srečal z Abrahamom. Zvestemu, vedno nasmejanemu lovskega tovarišu in ljubitelju vsega lepega v naravi ob 50-letnici iskreno čestitamo, z željo, da bi še mnogo zdravih let užival lepoto narave.

Otmir Petrovič, dolgoletni član naše LD in ustanovni član bivše LD Marjeta, je konec leta 1971 praznoval 50-letnico življenja in 26 let članstva v lov. organizaciji. Za dolgoletno požrtvovalno delo ga je UO LD ob njegovem jubileju predlagal za odlikovanje z znakom za lovske zasluge. Večletnemu tajniku, blagajniku, starešini in gospodarju iskreno čestitamo, želeč mu, da bi med nami preživel še mnogo zdravih let ter tudi v bodoče doprinal svoj delež za nadaljnjo rast lovske organizacije.

LD Starše

Janku Otoničarju za 60-letnico, **Jožetu Bregarju** in **Dušanu Gorkiču** pa za 50-letnico želijo še mnogo zdravih let in prijetnega razvedrila v zeleni bratovščini —

člani LD Tomišelj

Cene Pogačar je lani v drugi polovici leta praznoval 70-letnico svojega življenja

Krispin Ogris

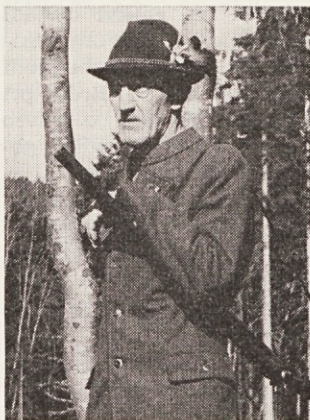

Lovro Kokalj

in 25-letnico članstva v naši LD. Vedno nasmejan in s svojo železno voljo je veliko pripomogel pri raznih obveznih delih v lovišču, zlasti pri gradnji lovskih koč in drugih lovskih naprav. K jubileju mu iskreno čestitamo, želeč mu še mnogo let dober pogled in ravne cevi.

LD Bled — M. K.

Krispin Ogris, koroški rojak, je pred kratkim praznoval 80-letnico svojega plodnega življenja. Že od mladega se je udeleževal v lovstvu. S svojim znanjem in velikimi izkušnjami je veliko pripomogel v naši lovski organizaciji. Dolgo vrsto let je bil predavatelj in član izpitne komisije za lovske izpite LZ Gorenjske. Kristl je bil borec za severno mejo na Koroškem. Med prvimi je stopil tudi v partizane in sodeloval pri raznih družbeno-političnih akcijah po osvoboditvi. Za

Jože Jurjevčič

Ivan Fortunat

Franc Vrezner

zasluge je prejel več odlikovanj. Ob jubileju iskreno čestitke in še mnogo zdravih, veselih let!

LD Bled — M. K.

Lovro Kokalj je praznoval sedemdesetletnico svojega plodnega življenja. Lov je v njegovem rodu že tradi-

cija in tudi Lovro se z njim ukvarja že dobrega pol stoletja. Bil je med ustanovitelji naše LD, v kateri je kot dolgoletni član UO opravljal razne funkcije, zlasti pa si je stekel mnogo zaslug pri gradnji lovske koče na Petelinovcu. Dragemu Lovru kot dobremu lovskega tovarišu želimo ob njegovem življenjskem jubileju, da bi še mnogo let zdrav in zadovoljen pohajal po našem lepem lovišču.

LD Kropa

Jože Jurjevčič je v drugi polovici leta 1971 praznoval svojo 70-letnico in 40 let uspešnega lovskega udejstvovanja. Po vojni je bil prvi lovski čuvaj našega lovišča. Kasneje je bil nekaj časa tudi starešina, sedaj je pa že vrsto let član nadzornega odbora. Za požrtvovalno delo je bil leta 1958 odlikovan z znakom za lovske zasluge. Ob jubileju mu vsi rakovski in unški lovci iskreno čestitamo in želimo, da bi še mnogo let hodil z nami po naših zelenih revirjih.

LD Rakek — S. J.

Ivan Fortunat, član LD Hum-Celje, je 11. 12. 1971 slavil svojo 80-letnico in 60-letnico lovskega udejstvovanja. Rojen je bil v Čiginju pri Tolminu in se je že kot mladenič s svojim očetom udeleževal na lovu. Še sedaj v visoki starosti se udeležuje lovov in lovske posvetov. Za svoja prizadevanja je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Dobremu lovskega tovarišu želimo še dolgo krepko zdravje in mnogo lovskega užitkov.

LD Hum-Celje — K. T.

Franc Vrezner iz Jurija ob Pesnici, dolgoletni odbornik in častni član naše LD, je 29. novembra 1971 slavil svojo 70-letnico. Staremu lovcu in odličnemu lovskega tovarišu čestitajo za jubilej

lovci LD Kungota

Umrli

Janez Bokal

Zadet od kapi je 5. novembra 1971 v 49. letu starosti omahnil v smrt v gozdovih Jelovice, blizu svoje lovske koče, kamor ga je vedno v prostem času iz Ljubljane vleklo srce.

Kratko, a bogato je bilo njegovo življenje. Kot sin malega obrtnika se je že kot dijak na srednji tehnični šoli v Ljubljani vključil v napredne vrste, za zgraditev novega, boljšega sveta delovnemu človeku. Narodno-osvobodilnemu gibanju je pripadal od vsega začetka, v partizane pa je odšel l. 1942. Največ je deloval na Gorenjskem, predvsem v partizanski tehniki. Po vojni so mu bile najprej zaupane odgovorne naloge v Trstu, nato v Ljubljani in v Mariboru, predvsem na vodenih mestih v organih za notranje zadeve. Zadnja leta je bil podsekretar v sekretariatu za gospodarstvo SR Slovenije. Bil je aktiven organizator lovstva, ljubitelj narave in gojitelj divjadi. Kot dolgoletni član izvršnega in upravnega odbora LZS in predsednik komisije za lovski turizem LZS, član upravnega odbora ZLD Ljubljana ter starešina LD Šmarna gora je vedno dosledno in odločno zastopal napredna

stališča pri gojitvi divjadi in krepitvi lovske organizacije. Nazadnje je bil tudi upravitelj gradu Brdo pri Kranju, kjer se je z vso vnemo ukvarjal tudi z gojitvijo muflonov v obori.

Za svoje uspehe v politiki, gospodarstvu in lovstvu je bil odlikovan z več visokimi odlikovanji. Na ljubljanskem pokopališču mu je ob odprtem grobu v imenu Lovske zveze Slovenije spregovoril njen predsednik Rado Pehaček.

Dragi lovski tovariš Janez, svetel spomin nate bo dolgo živel med nami.

Lovska zveza Slovenije
Lovska družina
Šmarna gora

Viljem Klemenc

Hoteli smo mu napisati nekaj vrstic ob njegovi 85. letnici, ki bi jo praznoval 15. 12. 1971, a mu jih objavljamo le v poslednje slovo. Po rodu Ljubljčanec je že z 18. letom nosil lovsko puško po ljubljanskem polju, kjer od oktobra 1971 uživa mir večnih lovišč. Po službovanju na Dunaju, v kate-rega okolici je tudi lovil, je bil po prvi vojni višji železniški kontrolor v Ljubljani. Skoraj vse življenje je bil vnet član lov. organizacije in Društva ljubiteljev ptičarjev. Kot lovec je spoznal večji del naše domovine od kočevskih gozdov z medvedi do Polhograjskih Dolomitov s petelini. Po

drugi vojni se je naselil na Rakitni in bil član LD od 1947, nekaj časa tudi pomžni lovski čuvaj. Kot ljubitelj narave je poznal vsakega ptička pa tudi vsako rastlino. Zadnja leta pa se je bolj posvetil čebelarstvu in bil tako do konca povezan z naravo in njenim utripom.

Še dolgo se bomo spominjali svojega najstarejšega člana —

lovci LD Rakitna — M. P.

Karel Vrečič, dolgoletni član naše LD, star 46 let, se je pri padcu s kolesom avgusta 1971 smrtno ponesrečil. Ves prosti čas je posvetil LD in lovu. Več let je bil član upravnega odbora, zadnji dve leti pa tajnik naše družine. Skrbnega varuha divjadi in zvestega tovariša bomo ohranili v najlepšem spominu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

LD Rankovci — A. J.

Anton Godec, dolgoletni predsednik LD Kresnice, se je v svojem 59. letu 2. 10. 1971 za vedno poslovil. Njegova prerana smrt je bila posledica vojnih naporov od l. 1942 pa vse do konca vojne. Ko je slekel vojaško suknjo, se je takoj vključil v našo LD. Devet let je kot starešina vzorno vodil družino, skrbel za vzgojo mladih članov in nenehno vztrajal na lovski disciplini. Z vso vnemo se je zavzel

za gradnjo lovskega doma, ki danes stoji v Senožetih. Bil je tudi aktiven član upravnega odbora OLZ Ljubljana, predsednik občinske zveze borcev Litija in odbornik skupščine obč. Litija.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu in se trudili uresničiti ideje in smernice, ki nam jih je dajal kot iskren tovariš in starešina.

LD Kresnice — U. I.

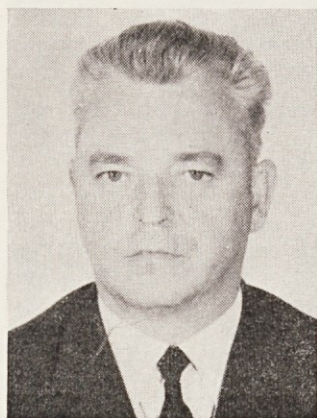
Iz LD Logatec

V letu 1971 je lovski rog zatrobil žalostni zadnji pozdrav štirim našim zaslužnim članom:

Jože Gantar se je 20. 3. smrtno ponesrečil, star komaj 28 let. Kot gozdar je bil veliko v lovišču. Dobro je poznal divjad in načine lova ter bil vesten in dober lovec.

Anton De Gleria nas je v 87. letu življenja 7. 4. za vedno zapustil. Preko 70 let je bil član zelene bratovščine. Do zadnjega se je redno udeleževal vseh lovskih sestankov in bil eden izmed ustanoviteljev prvih lovskih klubov na Slovenskem. Kot dolgoletni funkcionar v lovskih odborih je svoje delo vestno opravljal in bil vsekozi zgled mlajšim. Za svoje požrtvovalno delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu, saj je storil mnogo za našo LD kakor tudi za vse slovensko lovstvo.

Janez Bokal

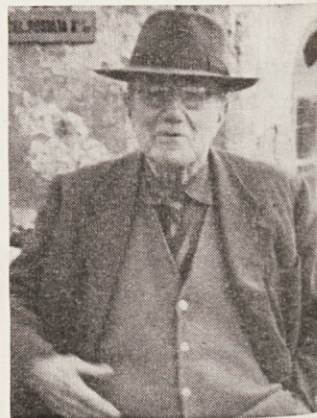
Viljem Klemenc

Anton Godec

Anton De Gleria

Ignac Meze, naš najstarejši lovski veteran, je umrl 16. 4. v 89. letu starosti. Do zadnjega je bil aktiven lovec, da smo ga vsi mlajši občudovali. Bil je odlikovan z znakom za lovske zasluge. **Franč Korenčan** nas je ne pričakovano zapustil v 66. letu starosti. 40 let je bil aktiven, vztrajen član naše LD, navdušen ljubitelj narave in sposoben rejec psov. Mnogo lovcev je tudi naučil ravnati z uplenjeno divjadjo. Bil je odlikovan z znakom za lovske zasluge. Pokojnim lovskim tovarišem lep, trajen spomin!

Logaški lovci — M. R.

Ivan Bohine, član LD Kropa in soustanovitelj LD Jelovica, posestnik in puškarski mojster z Mišač pri Kropi, se je v 64. letu starosti za vedno poslovil. Množični pogreb v nedeljo, 17. 10. 1971, je pričal, kako priljubljen je bil pokojnik. Že od mladih nog se je pod strogim očetovim vodstvom seznanjal z lovskimi veščinami ter postal odličen lovec in strelec. Izučen za ključavničarja se je z nenehno vajo in prirojeno nadarjenostjo povzpел do vrhunskega puškarskega mojstra.

Prav ko je tisto prekrasno oktobrsko nedeljo sonce zahajalo za Jelovico, so mu lovci v poslednje slovo spuščali zelene vejice na njegovo krsto v preranem grobu. Streli iz lovskih pušk pa so naznanili, da odhaja v večna lovišča četrti gospodar Tomažovčeve domačije, hiše s stoletno lovsko tradicijo.

LD Kropa

Alojza Franckija, starega 44 let, smo 11. 10. 1971 položili v mnogo prerani grob. Bil je lovec pravega slovenskega duha in vzoren tovariš. Kot ljubitelj narave je vedno znal prisluhniti njenemu utripu, a neizprosna usoda mu v zadnjem obdobju tega ni več dovoljevala. Puške njegovih tovarišev in lovski rog so oznanili zadnje slovo od

dragega Alojza. Ohranili ga bomo v trajnem spominu, zlasti pa bo v naših mislih z nami na lovskih pogonih.

LD Cirkovce — A. M.

Anton Težak iz Radovič pri Metliki nas je v 58. letu starosti za vedno zapustil. Zavratna bolezen nam je tako nepričakovano hitro iztrgala iz naših vrst daleč naokoli znanega lovskega tovariša in prijatelja. Na njegovi zadnji poti se je od njega poslovilo vseh 56 članov družine, kar je dokaz njegove velike priljubljenosti v lovski bratovščini. Hvaležni smo mu za njegovo delo v lovstvu.

LD Metlika — N. Z.

Karel Kuk, član LD Krekovše-Idrija, je 26. 9. 1971 v 62. letu življenja nenadoma zapustil lovske vrste. Pogrešali ga bomo kot dobrega tovariša in lovca, ki je ljubil naravo in divjad. Kljub rahlemu zdravju mu ni bilo nikdar nobeno delo odveč, kadar je šlo za korigirano lovstvo. V NOB je stopil leta 1942. Na pohodih v Gradnikovi brigadi je prekrizal rojstno Primorsko in Dolenjsko. S svojim pogumom in borbenostjo je napredoval do komandanta bataljona in bil večkrat odlikovan. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

LD Krekovše-Idrija — Z. M.

Ignac Meze

Edija Toplaka, dolgoletnega člana in soustanovitelja LD Hrastnik, nam je v 62. letu starosti dne 21. 8. 1971 iztrgala zahrbtna bolezen. Bil je vzoren lovec in tovariš ter velik ljubitelj narave. Nad 10 let je izredno vestno opravljal blagajniške posle LD. Za delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za zasluge. Z njegovo izgubo je nastala v družini vrzel, ki jo bo težko izpolniti.

Poslednje slovo od dragega tovariša je pričalo, kako priljubljen je bil. Naj mu bo trajen spomin!

LD Hrastnik

Jože Pečjak, član naše LD, nas je pri svojih 74 letih nenadoma za vedno zapustil. V večna lovišča smo ga pospremili 14. 4. 1971. Pri vseh članih je bil priljubljen zaradi svoje točnosti in preprostosti. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

LD Mala gora — I. K.

Gregor Bolčina

Pred štirimi leti je mladi Gregor Bolčina, takrat 24 let star, prišel za revirnega lovca na Mašun. Delo v tovarni je zamenjal za lovski poklic, zamenjal je hrup strojev za tišino snežniških gozdov. Odzval se je želji, ki je od otroštva tlela v njem.

Komaj štiri leta so obisko-

Jože Pečjak

valci edinstvenega snežniškega lovišča, iz domovine in tujine, srečevali tega prijaznega, mirnega, delovnega mladeniča in ga imeli radi. Z mnogimi poklicnimi lovci sem lovil, a tolikšne toplote v odnosu do obdajajočega ga sveta, toliko srčne kulture, skromnosti in solidnosti kot pri tem postavnem mladem gospodarju Mašuna nisem srečal pri nikomer. Ne le preprost človek, marsikateri visok izobraženec bi se resnične človeške kulture in premočrtnosti mogel učiti pri tem preprostemu lovcu. Iz odnosa do dela, do lovišča, do hiše, v kateri je živel, do vsega, kar je čutil kot svoje. Če sem kje srečal človeka, srečnega v svojem okolju in poklicu, je bil to Gregor Bolčina. Spomnim se, kako mi je po razstavi v Budimpešti, po srečanju z »velikim« svetom, dejal: »Za nič na svetu ne zamenjam tega, kar sem in kar imam! Tako lepo mi je na Mašunu.« Ustvaril si je dom, družino, pri vsem, kar mu je bilo zaupano, je bilo čutiti njegovo delovno roko in pristno, prvinsko ustvarjalnost. Ob mnogih ljudeh, visokih državniki, znanstveniki, kulturniki in drugih, ki sem jih spoznal, jih je bilo malo, pri katerih sem čutil toliko temeljnih človeških dobrih lastnosti. Zato sem ga kmalu, in lažje kot kogarkoli, sprejel za prijatelja, in mislim, da je tudi on mene.

Prišla je jesen 1971 in prvi sneg je pobelil vrh Snežnika. Kot vsako leto tudi tokrat Gregor ni pozabil drobnih ptic, ki jim zima prinaša glad in mraz. Pripravljaj je ptičjo krmilnico in tragično padel z drevesa pred hišo.

Kmalu po tem smo ga pospremili k pokoju ob vznožju Snežnika. Vsem, ki smo ga poznali, ki smo obiskovali Mašun in lovili z njim v snežniških gozdovih, bo spomin nanj ostal še dolgo živ.

Dr. Ernest Petrič

Lovska kinologija

Psi jamarji za — CACIT na Madžarskem

Kinološka zveza Madžarske je v času svetovne lovske razstave septembra 1971 priredila mednarodno razstavo s 3418 razstavljenimi psi, tekmo ptičarjev z mednarodno udeležbo in mednarodno tekmo jamarjev, oboje po mednarodnih določilih za naslov CACIT.* Tekmovanje psov jamarjev je bilo 13. in 14. sept. 1971 v bližini mesta Gödöllő. Spretna propaganda je privabila na tekmovanje 112 psov jamarjev iz:

Avstrije	19
ČSSR	15
Jugoslavije	3
ZR Nemčije	5
Madžarske	70

Med tekmovalci so bili zastopani:

jazbečarji vseh vrst . . .	34
foksterierji vseh vrst . .	30
welshterierji	9
lovski terierji	39

Tekmovanje je trajalo dva dni. Na voljo sta bila dva rova, popolnoma ločena drug od drugega in vsak tekmovalni krog je bil ograjen z žično mrežo. Oba tekmovalna kroga sta bila na dnu dolinice v redkem gozdu. Na pobočju pa so bile improvizirane klopi za opazovalce.

Na razpolago je bilo 26 starih močnih lisic. Vsak pes je dobil »spočitno« lisico. Pri vsakem umetnem rovu so bili trije mladi, spretni lovci, ki so znali še tako »kočljivo« situacijo tako v rovu kakor v kotlu mojstrsko rešiti.

Sodniški zbor je bil 7-članski, v vsakem ocenjevalnem krogu trije sodniki. Vodja sodniškega zbora ni sodeloval pri ocenjevanju. Sod-

* CACIT — kandidat za mednarodnega prvaka v delu, CACIB — kandidat za mednarodnega prvaka v lepoti, CAC — kandidat za državnega prvaka v lepoti. — Ur.

niki so bili: 2 iz Avstrije, 1 iz Francije, 4 z Madžarske. Od psov vseh pasem je prejelo oceno:

odlično	67,5 % psov,
prav dobro	14,7 % psov,
dobro	9,1 % psov,
zadostno	2,9 % psov,
brez ocene	5,8 % psov.

Kot dolgoletni vodnik in rejec lovskih terierjev bi o le-teh obširneje poročal, saj so bili tudi najštevilnejše zastopani. Tudi po uspehu je bila ta pasma na prvem mestu, saj jih je kar 29 doseglo 143 točk, torej odlično oceno. Med temi jih je bilo 9, med njimi tudi moj Don Pobreški, ki so dosegli vseh 150 dosegljivih točk.

Navzočih 39 lovskih terierjev iz 5 držav srednje Evrope je dokaz, da zanimanje za to pasmo raste. V dobi mojega četrtsotletnega posrednega in neposrednega vpliva in sodelovanja je ta pasma po konstituciji in sposobnosti v lovskem pogledu krepko napredovala.

Kot rejec sem si postavil cilj in moja psa Senta in Don Pobreški sta se temu je močno približala. Don Pobreški je dosegel trikrat CACIB (v Budimpešti, Subotici, Mariboru) in dve prvi oceni na mednarodnih

Ivan Caf s Sento Pobreško

tekma (Avstrija, Madžarska), kar zadostuje, da bo proglašen za mednarodnega šampiona. Senta je bila drugič na razstavi v Budimpešti (prvič v Ljubljani) in je tam prejela prvi CACIB, poleg tega je absolvirala več preizkušenj zasnove, vse s prvo oceno.

V razgovoru z vodniki na tej tekmi na Madžarskem je bila soglasna ugotovitev:

Prva boleča točka lovskega terierja je prevelika višina, kar naj bo resno opozorilo rejcem in kinološkim referentom pri izbiri plemenjakov. Vedeti moramo, da je lovski terier zelo sposoben jamar in ostati mora jamar; to bo pa le, če mu bo njegova konstitucija to dovoljevala. Brez oklevanja je treba odklanjati visoke plemenjake.

Druga boleča točka je odlakanost, o kateri je bilo v Budimpešti precej govora. Lovski terier je v prvi vrsti jamar in kot tak potrebuje ustrezno »obleko«. Pes jamar naj bi imel gladko priležno (ne kratko) ali resasto priležno dlako, ki naj bi bila dovolj trdna, odporna (žimasta). Zato naj rejci upoštevajo tudi ta nasvet pri izbiri plemenjakov, da bo ta pasma tudi po odlakanosti enotnejša.

Glede zasnove naših lovskih terierjev smo na pravi poti in je velika škoda, da naša udeležba na tej mednarodni tekmi na Madžarskem ni bila številnejša.

Ivan Caf

Jesenska preizkušnja ptičarjev LZ Postojna

Ta LZ jo je priredila 26. 9. 1971 v lovišču LD Sežana. Preizkušenih je bilo 6 psov: 4 epagneul bretoni (EB) in 2 nem. kdl. ptičarja (NKD). Vreme je bilo sončno, fazanov na pretek. Preizkušnjo je vodil kin. referent Janez Grča, pomagal mu je gospodar LD Sežana Miro Škrinjar. Vodniki so bili disciplinirani.

Uspehi:

Boj, EB, poležen 1970, lastnik Franc Švara; nos 3, isk. 3, stoja 4;

Ari delle Valate, EB, poležen 22. 5. 1970, CE 34890, tel. oc. prav dobro, lastnik Dušan Marc, nos 4, isk. 3, stoja 2;

Drin, poležen 22. 11. 1970, JR 9082, NKD, tel. oc. dobro, lastnik Božidar Spasoveč; nos 3, isk. 3, stoja 4; Azo, NKD, poležen 23. 10. 1968, tel. oc. dobro; lastnik Karlo Danev; nos 3, isk. 3, stoja 3;

Astra, EB, CE 34894, poležera 22. 5. 1970, lastnik Jože Čepar; nos 3, isk. 3, stoja 2;

Dik, JRPki 7129, poležen 28. 2. 1968, lastnik Anton Gec; tel. oc. prav dobro, nos 3, isk. 3, stoja 3. Ob koncu je vsak vodnik dobil navodilo za nadaljnje šolanje svojega psa. Psi so slabše šolani, zato je bila ta preizkušnja bolj zrejnega pomena.

Orest Bordon,
kinol. sodnik

Poljska tekma in jesenska zrejna preizkušnja ptičarjev 24. 10. 1971 v Murski Soboti

To prireditev je organizirala LZ Pomurje. Vodja tekme je bil Štefan Hajduk. Sodila sta Orest Bordon iz Kopra in podpisani. Vreme je bilo lepo, suho, kar za pse ni bilo preveč ugodno. Stalež divjadi, posebno fazanov in zajcev, je bil zadovoljiv.

Na tekmi je bilo 8 psov, od tega 7 tudi telesno ocenjenih. Večina psov je pokazala dobro lovsko zasnovo, manjka pa jim — razen dvema — šolanje.

Poljska tekma:

Bora, Hrašenska, RMPki 3576, tel. oc. p. d., vodnik Vaš Aladar, Gaberje; 152 točk — II; nos 4, iskanje 4, stoja 4.

Zrejna preizkušnja:

Blisk Obreški, JRPki 7168, tel. oc. odlično, vodnik Franc Rakuša, Ptuj; 181 točk — I b; nos 4, iskanje 3, stoja 3.

Astra, Dravskodvorska, RMPki 3828, tel. oc. p. d., vodnik Alojz Unetič, Leskovec pri Krškem; 170

točk — I c; nos 3, iskanje 3, stoja 3.

Quanda vom Speltachgrund, Z. K. Nr 1272 U/71, tel. oc. p. d., vodnik Ivan Caf, Maribor; 211 točk — I a; nos 4, iskanje 4, stoja 4. Reks, JRPki 7154, tel. oc. p. d., vodnik Leopold Ratnik, Vanča vas; 142 točk — III a; nos 2, iskanje 3, stoja 1.

Doris Škedenjska, RMPki 3731, tel. oc. dobro, vodnik Stanko Bračič, Spuhlja; 130 točk — III c; nos 3, iskanje 4, stoja 3. Dina Ledovska, JRPki 2733, tel. oc. p. d., vodnik Josip Kranjec, Domanjševci; 136 točk — III b; nos 3, iskanje 3, stoja 4.

Čar Dokležovski, JRPki 7153, tel. oc. p. d., vodnik dr. Štefan Vučjak, Murska Sobota; 134 točk — p. p.; nos 3, iskanje 3, stoja 2.

Jože Selan,
kinol. sodnik

Poljska tekma ptičarjev 10. 10. 1971 v Krškem

LZ Posavje je to tekmo organiziralo pod vodstvom Levka Riedla in kin. referenta Alojza Arka. Sodila sva podpisani in sodniški pripravniki Sandi Bednaršek.

Dan je bil lep, teren suh, veter primeren, stalež divjadi zadovoljiv. Privedenih je bilo 9 psov: 8 nemških kdl. ptičarjev in 1 žimavec. Telesno ocenjenih je bilo 5 psov.

Izvedena je bila samo poljska tekma, ker za zrejnost ni bilo na razpolago roparice.

Ocene:

Ari, JRPri 234 Nod, tel. oc. odl., vodnik Alojz Bračko, lastnik Franjo Kelner iz Novega mesta; 106 točk — pohvalno priznanje, nos 3, iskanje 2, stoja 3. Na zajca ni prišel.

Biba, RMPki 3853, tel. oc. p. d., vodnik Rudi Gabrič, Krško; 128 točk — p. p., nos 3, isk. 3, stoja 4. Na zajca ni prišla.

Brina, RMPki 3854, tel. oc. dobro, vodnik Ivan Debelak, Stari grad. Psica ni

dovolj šolana, da bi pokazala svoje prave lastnosti, na zajca ni prišla, 101 točka — p. p.; nos 2, iskanje 3, stoja 2.

Reks Podhribski, RMPki 3637, tel. oc. p. d., vodnik Peter Pečnik, lastnik Mirko Leiler, Ljubljana. Pes ima odlične lovske zasnove in dobro šolanje, je miren pred divjadjo; 220 točk —

Lovsko izrazoslovje

Še to o prašičih

Pri poimenovanju divjega prašiča samice smo poleg izraza svinja navedli še sinonima krma in prasica. Po tem, ko je dr. Lokar ugovarjal glede izraza krma, se je pojavil za svinjo še en izraz — krmača. (Krma in krmača sta hrvaška izraza).

Besedo črnuh za divjega prašiča uporabljajo lovci v svojem žargonu. Skupina divjih prašičev je krdelo. Manjše krdelo = krdelce. V krdelih so predvsem volkovi, psi (dingo psi v Avstraliji).

Namesto izraza krdelo se uporabljata tudi trop, -a in tropa, -e, namesto krdelca pa tropič. Sicer besede trop, tropa, tropič predvsem uporabljamo pri gamsih, srnjadi, jelenjadi ipd., vendar tudi pri prašičih.

Razlika med krdelom in tropom ali tropo pa je, da krdelo sestavljajo odrasli divji prašiči, trop ali tropo pa lahko tudi starejši in mlajši divji prašiči. Svinja s pujski, t. j. z mladiči, dokler sesajo, ni krdelo ali krdelce, tudi ne trop ali tropič, pač pa leglo.

Zanimiv rezultat mi je dalo 30 anketiranih lovcev, od katerih je 22 menilo: krdelo je najmanj 5 odraslih divjih prašičev skupaj; trop je

najmanj 5 odraslih ali starejših in mlajših prašičev (ne pujsov) skupaj; manjše krdelo ali krdelce so 3 ali 4 odrasli prašiči skupaj, tropič pa 3 ali 4 odrasli prašiči skupaj, tropič pa 3 ali 4 odrasli prašiči ali starejši in mlajši.

Če o tem drugače sodiš, spoštovani bralec, ti bo uredništvo za tvoje sporočilo in obrazložitev hvaležno.

Dr. Lokar je starega merjasca, ki živi zase in pride samo ob bukanju k svinjam, imenoval samohodca. Ta beseda se kot samostojen lovski izraz ni uveljavila; tak merjasec je še naprej ostal samotar.

Divji prašiči (tudi nekatere druge divje in domače živali) se v kaluži kalužajo ali kalužijo. Kaluža je umazana mlaka. Se kalužati in se kalužiti = se valjati v blatu. Kalužanje, kaluženje = valjanje v blatu. Slovenski pravopis iz leta 1962 navaja samo izraz kalužati se, Pleteršnik l. 1894 pa pozna tudi — kalužiti se. Lovci predvsem uporabljamo — kalužiti se.

Drevo, ob katerega se divji prašič — navadno po kaluženju — drgne ali čoha (čohati se), je čohalnik. Čohajo se tudi druge živali. Divji

prašič si pripravi ležišče, lož (enako kakor pri zajcu, srnjadi ipd.).

Zlasti star merjasec ima pod kožo na bokih ko guma trdo oklepno mast, ki jo skupaj s kožo, utrjeno s sokovi in smolo čohalnikov, ne prebijejo najdebelejše šibre. Skupaj vsemu temu prašičjemu oklepu pravimo tudi zaplata.

Nadlanka divjega prašiča so ščetine, katerih vrh je često razcepljen. Na medplečju in zatilniku tvorijo ščetine trdo grivo, ki jo razdražena žival našopiri. Strižina je s strelom odbita dlaka oz. pri divjem prašiču ščetine.

Konec rilca je prisekane oblike rilčeva plošča.

Ostno je kratka sulica z močnim lesenim toporiščem, ki so ga uporabljali za lov na divje prašiče. Medtem ko so psi prašiča napadali in zaustavili, se mu je lovec spretno približal in ga z ostnom zabodel.

Prašičar je pes ali tudi lovec, več predvsem lova na divje prašiče.

Glasove (divjih) prašičev označujemo zlasti: s. oz. z: cviliti — cviljenje (pujski), runkati — runkanje, renkati — renkanje, puhati — puhanje, kruliti — kruljenje. Razdražen merjasec ali svinja z zobmi šklepeče (šklepetati).

C. F.

I a; nos 4, iskanje 4, stoja 4. Don, RMPki 3675, tel. oc. p. d., vodnik Radojica Otašević, Brežice; 166 točk — II; nos 4, iskanje 3, stoja 4. Na zajca ni prišel.

Bodo, RMPki 3852, tel. oc. p. d., vodnik Jože Pavkovič, Krško; ni bil ocenjen. Bistra (Dina), RMPki 3522, tel. oc. p. d., vodnik Fonzi Vahčič, Cerklje; 181 točk

— I b; nos 4, iskanje 4, stoja 4.

Ben, RMPki 3518, tel. oc. p. d., vodnik Ivan Molan, Dobova, odstopil od tekmovanja.

Ami, RMPki 3543, vodnik Franc Školjanc, Brege. Psica zaradi pomanjkanja časa ni bila ocenjena.

Jože Selan,
kinol. sodnik

Preizkušnja naravnih zasnov psov jamarjev na planem

Bila je 9. 10. 1971 v lovišču LD Žalec v okolici lovskega doma Rinka. Prireditelj LZ Celje, sodnik Ivan Rojc, pripravnik Franc Pinter, vodja prireditve Slavko Kovač.

Privedenih je bilo 21 psov: 10 lovskih terierjev in 11 jazbečarjev.

Telesno so bili ocenjeni prvič 3 psi in drugi 2, skupno 5 psov:

Živa, RMJri 438, poležena 16. 6. 1970, lastnik Franc Verdev, Zavrh, ocena dobro. Fido Gomilski, RMJki 202, lastnik Stane Kavčič, Sl. Konjice, ocena prav dobro. Isker Žalski, RMJki 137, lastnik Jože Šimenc, Poljane, ocena zadostno.

Alf v. d. Sauraschen, OHZB JgDt 2177, lovski terier, lastnik LZ Celje, vodnik Jože Urleb, Celje, ocena prav dobro/odlično.

Eta Gomilška, RMJki 197, lastnik Drago Štukelj, Sela, ocena prav dobro.

Delo na planem

Jazbečarji:

Riko, RNJki 167, lastnik Milan Gregorn, Celje, 152 točk A + B, ocena Ia; Eta Gomilška, RMJki 197, lastnik Drago Štukelj, Sela, 146 točk A + B, ocena Ib; Ira Žalska, RMJki 140, lastnik Tone Miklavžina, Škale, 125 točk A + B, ocena IIa;

Žigo Ločniški, RMJri 366, lastnik Janez Jezovšek, Šentvid pri Grobelnem, 113 točk A + B, ocena IIIa; Daša Gomilška, JRJki 1230, lastnik Franc Verdev, Zavrh, 82 točk za delo B;

Živa, RMJri 438, lastnik Franc Verdev, Zavrh, 81 točk za delo B; Isker Žalski, RMJki 137, lastnik Jože Šimenc, Poljane pri Rečici ob Savinji, 74 točk za delo B; Fido Gomilski, RMJki 202, lastnik Stane Kavčič, Sl. Konjice, 63 točk za delo B. Trije jazbečarji preizkušnje niso opravili.

Lovski terierji:

Eka Škalska, JRJLT 2854, lastnik Martin Miklavžina,

Velenje, 164 točk A + B, ocena Ia;

Ceza, JRJLT 5553, lastnik Tone Pikl, Ljubno ob Savinji, 111 točk A + B, ocena IIIa;

Alf v. d. Sauraschen, OHZB JgDt 2177, lastnik LZ Celje, vodnik Jože Urleb, Celje, 89 točk za delo B. Preizkušnje v delu na planem ni opravilo 7 terierjev.

Splošni vtis:

Vreme je bilo zelo suho in vetrovno, zaradi tega zelo težavno za delo na prostem.

Pes je moral imeti res izvrsten nos pa tudi dobrega vodnika. Vodniki, ki so s psi uspešno opravili preizkušnjo A + B, so od prireditelja prejeli lepe praktične nagrade. Prireditev je bila prav dobro organizirana, za kar ima zaslužno LZ Celje, ki kaže veliko razumevanje za lovsko kinologijo in jo gmotno podpira.

Ivan Rojc,
kinol. sodnik

Prijavljene paritve

Navedeni psi in psice so uspešno opravili preizkušnjo naravnih zasnov ali tekmo.

Resasti jazbečarji:

Knut v. Nassauerland, JRJri 340 — Barica, JRJri 1215, leglo 19. 1. Rejec Anton Bitenc, 6331 Nazarje (št. 60).

Koker španjeli:

Črt, JRŠK 1338 — Astra, JRŠK 1387, leglo 2. 2. Rejec Ivan Štritof, Sp. Pohanca 1, 68253 Artiče.

Nemški kdl. ptičarji:

Arno, JRPki 5233 — Anči Škedenjska, JRPki 5351, leglo 3. 1. 1972. Rejec Franček Rakuša, Sela 37, 62288 Hajdina.

Arno, JRPki 5233 — Dika Ljutomerska, JRPki 6935, leglo 8. 1. 1972. Rejec Franc Rajnar, 69240 Ljutomer.

Blisk Obreški, JRPki 7168 — Doris Škedenjska, RMPki 3731, leglo 12. 1. Rejec Stanko Bračič, Spuhlja 131, 62250 Ptuj.

Nemški resasti ptičarji:

Daks Janški, JRPri 2736 — Gunda v. d. Elmsburg, JRPri 2728, leglo 17. 1. 1972. Rejec Boštjan Olip, Gorenjska 47, 64248 Lesce.

Ari, JRPri 2751 — Diana Janška, JRPri 2741, leglo 18. 1. 1972. Rejec Ivan Udovič, Unec 115, 61381 Rakek.

Epagneul bretoni:

Ben, JRP EB 555 — Bistra, JRP EB 613, leglo 2. 3. Rejec Slavko Podplatan, Hruševac 45, 63230 Šentjur pri Celju.

Lovski terierji:

Boj, JRLT 3659 — Ciga, JRLT 5572, leglo 14. 2. Rejec Franc Grilc, Vodice 74, 61217 Vodice nad Ljubljano. Agič, JRLT 5618 — Astra, JRLT 5588, leglo 19. 1. Rejec Jože Faganel, 65271 Vipava 303.

Brak-jazbečarji:

Brin, JRBj 1473 — Cita, JRBj 3073, leglo 28. 12. Rejec Franc Repar, Poljska pot 19, 68290 Sevnica.

Posavski goniči:

Don, JRGp 7698 — Cena Podvinska, JRGp 10 002, leglo 24. 1. Rejec Anton Andlovič, Gradišče 18, 65271 Vipava.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

Pripravnik

Na pustni veselici pride prosit za ples lovčev ženo mlad lovski pripravnik.

Tako nerodno sta zaplesala, da sta se prevrnila.

Pristopi mož in vpraša pripravnika: »Kako pa plešeš, da sta padla?«

»Nisem vedel, s katero nogo moram začeti, sem pa začel kar z obema.«

Špula

Previdnost — mati modrosti

»Od takrat, ko mi je merjasec prepral hlače in stegno, se kar tresem, če zagledam prašiča.«

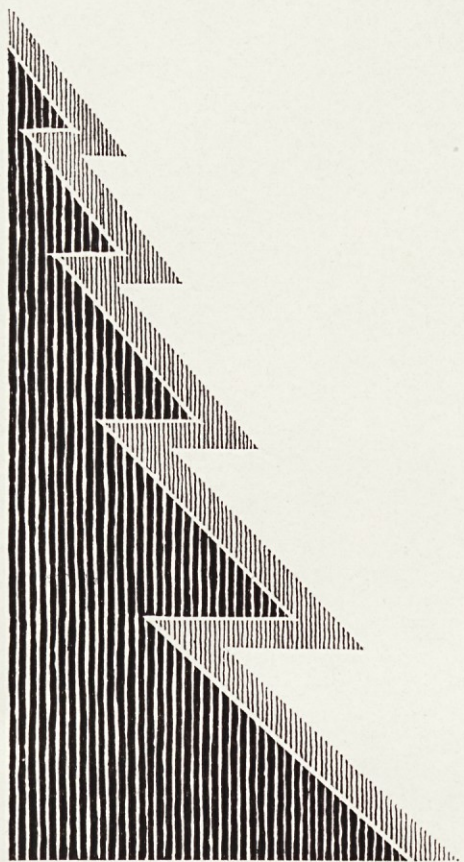
»Pa si vendar od tedaj že nekajkrat streljal na prašiča. Kako sploh moreš, če se ga bojiš?«

»Da ga ne vidim, zamižim, ko ustrelim.«

Špula

»...pustna nedelja, lan' sem bil špeha sit, letos pa zelja...«

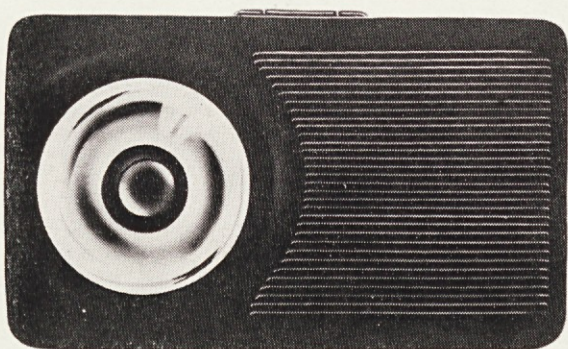

*Mednarodna
lovska razstava*
Ried 1972 - Zgornja Avstrija
27. maj – 4. junij

*Gozd in divjad
v moderni kulturni pokrajini*

***K opremi vsakega lovca sodi
kvalitetna svetilka***

tovarna
baterij in
baterijskih naprav
zmaj

ZMAJ

Ljubljana, Šmartinska c. 28

import – export
LJUBLJANA

odkupeže kože vseh vrst, tudi kože
divjadi, na vseh svojih odkupnih po-
stajah in pri kmetijskih zadrugah

Foto ing. Janez Černač: Če zima prizanese s snegom, mufloni niso navezani le na krmišča